

**TURISME ÀRTIC EN UNA DESTINACIÓ D'ALT RISC
AMBIENTAL:
CREACIÓ D'UN ITINERARI ECOSOSTENIBLE A LA REGIÓ DE
TROMS OG FINNMARK**

Treball Final de Grau

Universitat de Girona

Autora: Júlia Serra Dalmau

Tutora: Anna Baqué Gómez

Facultat de Turisme

31 de maig de 2022

Agraïments

A la meva tutora, pels consells, dedicació i recolzament al llarg del treball i per ajudar-me a orientar-me en tot moment i estar pendent del progrés del treball.

A la propietària i directora de Wild Caribou, empresa d'allotjament i activitats turístiques, Sandrine Bocher, per inspirar l'idea del meu treball de final de grau i per respondre tots els meus dubtes envers l'entorn de la zona d'estudi al llarg del treball i brindar-me l'oportunitat de viure en primera persona en aquest indret. Agrair-li també al seu marit Kai-Simon Johansen tots els coneixements sobre la fauna, flora, geologia i història sobre l'àrtic noruec.

A Marit Holm propietària de l'empresa de guiatge turístic a la natura Guiding Porsanger, per respondre les meves preguntes envers l'itinerari i esdevenir una bona amiga.

Als companys i companyes de vida que m'ha aportat la facultat i que m'han donat suport en tot moment.

A tots els que heu estat partícips i m'heu acompanyat en aquest projecte des del primer dia.

Resum

El projecte següent consisteix en crear una proposta d'itinerari al comtat de Troms og Finnmark, la regió més al nord de Noruega, situada per sobre del cercle polar Àrtic. Per a la creació d'aquest, es busca explorar en profunditat les principals característiques turístiques sobre aquest indret. És per això que s'estudien aspectes com l'accessibilitat, els recursos, les principals motivacions que generen el viatge, el nivell de desenvolupament turístic de la zona, condicionants del viatge, com ara la climatologia, etc. El desenvolupament d'aquesta recerca es basa en buscar alternatives ecològiques i sostenibles dins del turisme per tal de realitzar un itinerari respectuós davant de la zona d'alt risc ambiental on se centra l'estudi.

Paraules clau: Àrtic, turisme sostenible, canvi climàtic, creació d'itineraris, natura.

Abstract

The following project consists of creating a proposal for an itinerary to the Troms og Finnmark County, the northernmost region of Norway, located above the Arctic Circle. The aim of the creation of this route is to explore in depth the main tourist features of this area. This is why aspects such as accessibility, resources, the main motivations that generate the trip, the level of tourist development in the area, travel conditions, such as the climate, etc., are studied. The development of this research is based on the search for ecological and sustainable alternatives within tourism in order to carry out a respectful itinerary in the area of high environmental risk on which the study is focused.

Key words: Àrtic, sustainable tourism, climate change, creation of itineraries, nature

ÍNDIX

1. INTRODUCCIÓ.....	7
1.1. Objectius.....	9
1.2. Metodologia.....	10
1.3. Estructura del treball.....	12
2. MARC TEÒRIC.....	14
2.1. L'Àrtic	14
2.1.1. L'Àrtic i el canvi climàtic.....	15
2.1.2. Troms og Finnmark	17
2.1.3. Climatologia	17
2.2 Turisme a Noruega: Enfocant la mirada a l'Àrtic	18
2.2.1. Últimes dades a nivell turístic	18
2.2.2. Turisme a l'Àrtic Noruec.....	19
2.2.3. Organismes Territorials de Gestió Turística: Innovation Norway i la seva influència en el sector	21
2.2.4 Allotjament	22
2.2.5 Procedència.....	23
2.3 Entre l'ecoturisme, el turisme responsable i la sostenibilitat. Dues destinacions clau: Bhutan i Costa Rica.	24
2.3.1 El turisme sostenible i els dilemes del turisme.....	25
2.3.2 La responsabilitat de les destinacions i dels turistes	26
2.3.3 Tres exemples d'iniciatives ecoturístiques a Noruega i al món	29
2.4 Creació d'itineraris	32
2.4.1. Itinerari turístic	33
2.4.2. Tipologies d'itineraris turístics.....	33
3. Cos del treball.....	34
3.1. Creació d'un itinerari turístic a Troms og Finnmark.....	34
3.2. Factors previs.....	35

3.2.1 Factors tècnics	35
3.2.2 Factors comercials	39
3.2.3. Factors socials	43
3.3. Inventari de recursos.....	45
3.3.1. Recursos a Tromsø	46
3.3.2. Recursos a Honningsvåg	47
3.3.3. Recursos a Alta.....	48
3.4 Detall de les jornades.....	49
3.5. El recorregut	59
3.6. Quadres tècnics.....	62
3.7 Comercialització.....	68
3.8. El pressupost.....	69
3.8.1 Càlcul del preu de venda al públic.....	73
3.8.2 Càlcul del llindar de rendibilitat	73
4. Conclusions	74
4. Bibliografia.....	77

ÍNDEX D'IMATGES

Imatge 1: Mapa de Noruega	14
Imatge 2: Mapa de Troms og Finnmark	17
Imatge 3: Estructura de la regulació turística	21
Imatge 4: Establiments d'allotjament turístic	22
Imatge 5: Gràfic procedència de turistes	23
Imatge 6:Carretera que uneix el nord de Noruega.....	37
Imatge 7: Recorregut de Tromsø a Honningsvåg amb vaixell	59
Imatge 8: Recorregut de Honningsvåg a Alta amb autobús	60
Imatge 9: Recorregut de l'estació d'autobusos d'Alta a Holmen Husky Lodge.....	61

ÍNDEX DE TAULES

Taula 1: Recursos a Tromsø	46
Taula 2: Recursos a Honningsvåg	47
Taula 3: Recursos a Alta.....	48
Taula 4: Quadre tècnic dia 1	63
Taula 5: Quadre tècnic dia 2.....	64
Taula 6: Quadre tècnic dia 3.....	65
Taula 7: Quadre tècnic dia 4.....	66
Taula 8: Quadre tècnic dia 5.....	67
Taula 9: Pressupost allotjament.....	69
Taula 10: Pressupost Transport	70
Taula 11: Pressupost activitats	70
Taula 12: Pressupost entrades	71
Taula 13: Pressupost Àpats	71
Taula 14: Pressupost Assegurança	72
Taula 15: Taules pressupost guia segons n° de persones.....	72
Taula 16: Càlcul de Preu de Venda al Públic	73

ÍNDEX DE GRÀFICS

Gràfic 1: Arribades de turistes a Noruega (2020).....	19
---	----

1. INTRODUCCIÓ

Imagineu-vos un lloc on es posa la pell de gallina al sentir-se minúscul i insignificant davant la immensitat i solitud que us rodeja. Un lloc, on el silenci absolut es transforma en una orquestra que et restaura en cos i ment. Un lloc amb un clima extrem, que et posa a prova dia rere dia, però que alhora, et regala alguns dels millors espectacles de la naturalesa únics en el món. Un lloc, que et fa sentir la immensitat del Planeta Terra i et fa adonar també, de la catàstrofe que l'ésser humà està propagant.

Aquest lloc és l'Àrtic.

A mitjans del 2019 vaig tenir l'oportunitat de viure en un indret per sobre del cercle polar àrtic de Noruega, concretament a un poble anomenat Lakselv, situat a la regió del Nord, dins el comtat de Troms og Finnmark. Allà vaig fer un voluntariat on principalment entrenava un equip de gossos de trineu.

Allà, no només vaig forjar un vincle molt especial amb la manada i vaig aprendre sobre el *mushing*, sinó que vaig poder conviure amb un matrimoni que em va acollir com a membre de la seva família i em va ensenyar a viure tal com ells ho feien, a preparar-se per l'hivern polar, a sobreviure i guiar-me a les muntanyes, a ser autosuficient i sobretot, a escoltar la naturalesa.

Durant la meva estada, vaig tenir el plaer de poder conèixer bona part del comtat, on vaig poder descobrir tot el que fa especial aquest indret del món: la seva cultura, les tradicions, l'estil de vida, la naturalesa, la fauna salvatge, el clima, etc.

És un indret el qual em té captivada des del moment en què vaig arribar. El sol de mitjanit em va acompanyar durant el temps que vaig estar allà i va ser quelcom que em va fascinar, em semblava irreal tenir 24 h de sol, veure com a les 23 h el sol arriba a l'horitzó sense pondre's del tot i seguidament torna a enlairar-se, així regalant-nos un dia infinit.

El paisatge verd, gairebé fluorescent que té el bosc àrtic i els animals salvatges que em trobava diàriament, com ara rens, ants, guineus àrtiques, o fins i tot estar donant un tomb per la platja i que un grup de foques curioses se't quedin mirant sense por, no em podien meravellar més.

Una geologia increïble que ens regala una herència de l'Edat Glacial i tot això, sense oblidar la gran quantitat de llacs, rius i salts d'aigua que es troben arreu de les muntanyes de la regió, els quals semblen trets de contes de fades. I per últim, però no menys important, les aurores boreals, un espectacle de la naturalesa que ens regala la nit polar.

Així doncs, gaudint d'una de les millors experiències que he tingut fins avui dia, no vaig poder evitar fixar-me en com es desenvolupa en l'àmbit turístic aquesta destinació. Tanmateix, no podem obviar el fet que l'àrtic sol sortir a la premsa, malauradament no per bones notícies, ja que és un territori on més es noten els efectes del canvi climàtic. És aquí on van començar a sorgir els meus dubtes i preocupacions envers aquesta regió que tant m'ha marcat.

Les muntanyes massificades o amb bona part del seu paisatge desvirtuat per la mà de l'home, perden el seu atractiu. Necessitem la puresa de la muntanya, escoltar el silenci, gaudir de la seva bellesa i solitud, hom es mereix allò tan natural com sentir-se connectat amb la naturalesa i amb si mateix.

L'àrtic és una zona geogràfica molt extensa, conformada per Islàndia, Groenlàndia i les regions més septentrionals del Canadà, Alaska, Rússia, Finlàndia, Suècia i Noruega, és per això que pel meu estudi em centraré només en aquesta última part, l'àrtic Noruec, ja que com he mencionat anteriorment, és un lloc on he pogut viure un temps i d'on m'ha sorgit la inquietud per a realitzar aquest treball.

En aquest treball es presenta la regió de Troms og Finnmark sota la mirada turística, per tal d'obtenir una visió general sobre el nivell de desenvolupament turístic que té aquesta zona i com el turisme actua en aquesta destinació. Alhora, s'estudia com unes practiques turístiques eco-sostenible poden ser un factor clau per a la conservació del medi natural, un dels principals recursos que motiven el viatge a aquest espai. Finalment, es presenta una proposta d'itinerari sostenible dins el comtat que s'estudia amb l'objectiu principal de sensibilitzar el turista sobre la fragilitat de l'entorn en que es troben i convidar a conèixer la cultura tradicional de l'Àrtic.

1.1. Objectius

A partir del plantejament anterior, com a objectiu principal d'aquesta recerca, es proposa crear un itinerari ecoturístic per a desenvolupar-lo al comtat de Troms og Finnmark, tenint en compte la fragilitat de l'entorn on ens trobem i reivindicant el seu patrimoni natural i cultural.

Dintre d'aquest objectiu principal, es desglossen una sèrie d'objectius secundaris que ajudaran a complimentar el present estudi com són:

- Estudiar l'origen del concepte d'ecoturisme i turisme responsable.
- Determinar el tipus de turisme que es desenvolupa en aquest indret.
- Realitzar una anàlisi de les diverses vies d'accessibilitat que hi ha a la zona.
- Analitzar destinacions referents en turisme mediambiental/ turisme verd.
- Seleccionar i estudiar alguns dels referents principals.
- Conèixer en profunditat els recursos turístics que disposa Troms og Finnmark.
- Disposar de quadres tècnics en detall sobre les jornades de l'itinerari.
- Calcular un pressupost econòmic a partir de diverses variants com poden ser: allotjament, àpats, etc.

1.2. Metodologia

Per a donar pas a l'inici d'aquest projecte, el primer que es farà per tal d'assolir els objectius que s'han marcat i per a un millor desenvolupament d'aquest, serà una recerca exhaustiva d'informació general relacionada amb la zona geogràfica d'estudi i els seus pertinents recursos turístics, tant naturals, com culturals. La recopilació d'aquesta informació, es basarà en dades qualitatives obtingudes principalment a través de fonts d'informació en línia i altres referències bibliogràfiques. Un cop efectuada aquesta recerca general, la informació estudiada ens permetrà saber quina importància o capacitat d'atracció tenen els seus recursos turístics i el nivell de desenvolupament turístic que té aquesta zona.

Seguidament, es realitzarà una segona recerca a través de fonts d'informació en línia per a donar pas a la creació de l'itinerari, així doncs estudiant la competència d'altres factors previs que cal tenir en compte abans no s'inicia la creació de l'itinerari. Alhora, es realitzarà un mapa de l'empatia per tal d'aconseguir descriure detalladament el públic objectiu al qual es dirigeix l'itinerari. Finalment, per tal de fer l'itinerari més visual, es realitzaran quadres tècnics on s'hi plasmarà esquemàticament el detall de cada jornada.

Finalment, es calcularà el pressupost de l'itinerari a partir de preus extrets de proveïdors locals i basats també amb la competència. El preu es donarà amb corones noruegues (NOK) i amb Euros (€) per tal de fer l'itinerari més comprensible per a tots els públics.

Sumàriament, sobre el procés de recerca d'informació, cal assenyalar que s'han presentat dificultats per a trobar segons quines dades ja que no hi ha molts estudis basats en la zona d'estudi que es presenta al treball i encara menys, enfocats a la visió turística. El present treball pretén donar a conèixer aquest indret, no per a fomentar-hi el turisme, sinó per a què el turisme que s'hi desenvolupi sigui el més sostenible possible degut a la seva condició ambiental.

1.3. Estructura del treball

Aquest treball està desenvolupat mitjançant dues seccions amb els seus respectius apartats. Primerament trobem el marc teòric el qual es desenvolupa de la següent manera:

El primer apartat fa referència a l'Àrtic, on s'hi veu reflectida informació general sobre aquesta zona, seguit d'un subapartat destinat a la regió de Troms og Finnmark, en el qual s'hi mostren dades sobre la regió com ara el canvi climàtic i un aspecte molt important tenir en compte a l'hora de viatjar en una zona com la que ens trobem, la climatologia.

El segon apartat fa referència al turisme que es desenvolupa a Noruega i més concretament a la zona d'estudi. Aquí es reflecteixen amb dades quantitatives el nombre de visitants anuals, nombre de places hoteleres, l'estructura d'organismes dedicats a la gestió turística, etc.

El tercer apartat d'aquest treball engloba els aspectes més importants de l'ecoturisme, turisme responsable i turisme sostenible. Aquí s'hi exposen casos rellevants en el món i a Noruega, juntament amb els dilemes de la sostenibilitat turística i la responsabilitat que han d'adoptar tan les empreses com els turistes.

El quart i últim apartat del marc teòric, se centra en els aspectes més teòrics sobre la creació d'un itinerari turístic, el qual servirà de base per a desenvolupar l'itinerari en el qual es basa el treball.

Finalment, la segona secció d'aquest estudi fa referència al cos del treball. El qual fa referència a la creació d'un itinerari ecoturístic a la regió de Troms og Finnmark, la regió estudiada en el marc teòric. Aquesta secció s'estructura de la següent manera:

El primer fa referència a tots els factors que calen tenir en compte a l'hora de crear un itinerari en aquesta regió, com per exemple les diferents opcions que es tenen per viatjar a aquesta regió del nord de Noruega, ja que part del seu territori està protegit mitjançant parcs naturals o reserves, fet que impossibilita la construcció de noves vies terrestres, dificultant el seu accés. La època del viatge i els condicionants que suposa el moment en que es realitzi l'itinerari o els requisits d'entrada al país i l'estudi, entre d'altres, juntament amb altres factors comercials i socials a tenir en compte.

El segon apartat d'aquesta secció es basa en l'inventari de recursos que trobem a les diferents ciutats que es visiten al llarg de l'itinerari per tal d'esquematzar els recursos que es descriuen en el següent apartat, que és el detall de les jornades.

El tercer apartat descriu detalladament l'itinerari dia per dia, així doncs diferenciant entre les activitats que es fan al matí i les que es fan a la tarda, juntament amb els àpats i horaris de visites, activitats, parades, etc.

Els dos últims apartats fan referència als quadres tècnics, on es veu de manera esquemàtica el detall de els jornades i seguidament el pressupost detallat per l'allotjament, el transport, els àpats, assegurança, etc. Aportant un preu de final de venda al públic i mostrant la rendibilitat d'aquest itinerari.

2. MARC TEÒRIC

2.1. L'Àrtic

Aquest primer apartat exposa la zona d'estudi des de la seva localització, característiques mediambientals i climatològics, un breu resum del comtat del nord de Noruega (on es basarà la proposta de creació de producte) i l'impacte del canvi climàtic sobre aquesta.

L'Àrtic és una zona geogràfica del globus que envolta el pol nord de la Terra. Aquesta regió polar és compresa per l'oceà àrtic, les regions més septentrionals d'Alaska, Canadà, Noruega, Finlàndia i Suècia, com finalment els països d'Islàndia i Groenlàndia. Aquesta zona té una latitud superior a la del cercle polar àrtic (66° 33' N).

Segons la enciclopèdia en línia Biopèdia (2022), el clima àrtic és conegut per hiverns molt freds que poden arribar als - 40 °C i per uns estius frescos, amb no més de 10 °C durant el mes més càlid. L'ecosistema que constitueix l'àrtic, és únic a la Terra, el forma un gran oceà cobert de gel (Oceà Àrtic) juntament amb organismes adaptats al gel, com ara el fitoplàncton, mamífers marins, etc.

Font: Google Imatges

D'acord amb Biopèdia (2022), la seva vegetació està formada bàsicament per la tundra (tipus de vegetació que aproximadament només ocupa un 10% de la superfície de la Terra i només es troba a les latituds més altes del planeta) i pel que fa a la fauna s'hi troba des de depredadors i mamífers aquàtics i terrestres, com ara l'os polar, el caribú o el llop àrtic, fins a diverses espècies de cetacis.

2.1.1. L'Àrtic i el canvi climàtic

L'Organització de les Nacions Unides (ONU), descriu l'any 2020 el canvi climàtic com al seguit de canvis dels patrons climàtics i de la temperatura del planeta, degut principalment per les activitats humanes generades a partir del s. XIX, posant en primer lloc la crema de combustibles fòssils (petroli, carbó i gas), fet que genera emissions de gasos d'efecte hivernacle (diòxid de carboni i metà, p. ex.), els quals actuen atrapant la calor del sol a la Terra i en conseqüència, elevant les temperatures i accelerant el desglaç dels pols.

Arran d'aquest problema, Greenpeace (2020) afirma que per a poder salvar el gel de l'àrtic, els experts indiquen que l'augment de la temperatura global ha de situar-se per sota els 1,5 °C. Tot i que els pols terrestres són les zones més perjudicades, el canvi climàtic actualment ja comporta augments de temperatura sense precedents i augments del nivell del mar arreu del planeta, juntament amb patrons meteorològics anòmals i persistents, com ara grans inundacions o tifons

L'augment de les temperatures comporta tot un seguit de canvis en l'ecosistema de l'Àrtic. Greenpeace (2020) insisteix en el fet que durant els últims trenta anys, les capes de gel de l'àrtic han disminuït tres quartes parts del seu total. Aquest fet provoca greus canvis per a la biodiversitat de l'àrtic. A més a més, aquest desglaç contribueix al fet que sigui una zona molt més navegable, potenciant així la pesca massiva, l'extracció de petroli i de gas.

Tal com diu José Naranjo, director de l'agència de viatges i expedicions de Mundo Ártico, no fa falta ser un expert del canvi climàtic o un científic per adonar-nos de què quelcom molt greu està succeint en aquest indret del nostre planeta. (Citat per Picarzo, 2013).

Així com s'esmenta en el vídeo de Intergovernmental Panel on Climate Change (2014), el canvi climàtic pot comportar impactes i vulnerabilitats pels ecosistemes, la nostra pròpia salut, l'abastament d'aigua potable i per l'agricultura. Invertir en mètodes de mitigació a curt termini pot donar-nos l'oportunitat d'adaptar-nos de manera més efectiva a llarg termini.

L'activitat turística també té una relació molt directe amb el Canvi climàtic, segons l'Organització Mundial del Turisme (Cambio Climático, Las emisiones de CO₂ del Sector Turístico Correspondientes al Transporte, 2020):

“Las emisiones del turismo vinculadas al transporte representaron en 2016 el 5% del total de las emisiones antropogénicas y se elevarán al 5,3% para 2030 según el escenario actual de ambición. El incremento previsto representa un crecimiento del 25%, pasando de 1.597 millones de toneladas de CO₂ atribuibles al transporte vinculado al turismo en 2016 a 1.998 millones de toneladas en 2030.”

Segons Hernández (2020), l'activitat turística, ha comportat efectes visibles en el paisatge i el medi ambient, com per exemple la creació d'infraestructures de transport (ports, aeroports, carreteres, túnels...), la urbanització de zones naturals, un ús excessiu de recursos naturals (sobretot hídrics), etc. Aquests fets, entre d'altres, contribueixen a la degradació dels ecosistemes.

Pel que fa a Noruega i d'acord amb National Geographic (2021), és un país que fa anys s'ha convertit en un far per la resta de països respecte a la lluita pel canvi climàtic. La creació de ferris 100% elèctrics o d'hotels que produeixen més del que consumeixen han col·locat el país en el podi de la transició energètica. En l'àmbit turístic, aposta per certificats de sostenibilitat per promoure productes i ofertes respectuoses amb el medi ambient, com ara *Ecotourism Norway*, *Nordic Swan*, *The Green Key* o la Iso 14001.

El canvi climàtic és quelcom que des de fa anys es guanya posicions als titulars de les notícies alertant sobre els seus efectes negatius immediats o bé les noves mesures que els governs implementen per tal de reduir la contaminació, molts d'aquests titulars d'aspecte catastròfic recauen sobre l'Àrtic:

“Climate change: Polar bears could be lost by 2100”. Briggs, N. & Gill, V. Science correspondents, BBC News. 20 July 2020.

“Perforaciones petroleras en el Ártico: Noruega en los tribunales”. Schwartz, C. EU Greendead News, análisis diario del pacto verde europeo. 16 junio 2021.

“Hurtigruten To Cut Norway Coastal Cruise CO2 Emissions By 25%”. Nickel, D. Forbes, may 11 2021.

2.1.2. Troms og Finnmark

En color vermell podem observar Troms og Finnmark, el qual limita pel sud amb el comtat de Nordland (Noruega) i amb Suècia. Per l'est limita amb la Lapònia finlandesa i la província de Múrmansk (Rússia). A l'oest limita amb el Mar de Noruega (oceà Atlàntic) i al nord amb el Mar de Barentsz (Oceà Àrtic).

Segons la base de dades, Statistics Norway (2022), el seu litoral està compost majoritàriament per fiords, illes i penya-segats.

Imatge 2: Mapa de Troms og Finnmark

Font: Google imatges

Compost per 39 municipis, Troms og Finnmark reuneix una població total de 243.514 habitants en una superfície de 74 813,34 km², això comporta una densitat de població de 3,23 hab/km².

2.1.3. Climatologia

El factor clima es quelcom important a destacar ja que gràcies a les condicions climàtiques i situació geogràfica de l'Àrtic, és possible gaudir d'alguns fenòmens meteorològics únics en el planeta, com les aurores boreals i la nit polar o el sol de mitjanit. Alhora, és important tenir en compte el clima per a l'hora de viatjar a aquesta zona, ja que s'haurà d'adequar la vestimenta i les activitats que es vulguin realitzar hauran de ser pensades d'acord amb les condicions climàtiques, com ara la neu, el gel i les temperatures sota zero.

Segons l'organisme de recollida i anàlisi de dades World Data (2022), el fet de ser una regió per sobre del Cercle Polar Àrtic, li permet gaudir del sol de mitjanit des de mitjans de maig fins a la darrera setmana de juliol, aproximadament. Com a conseqüència, la llum del dia és contínua durant aquests mesos, en concret, durant setanta-sis dies.

Vist Norway, la guia oficial de viatge de Noruega, posa en valor que durant aquest període de temps, les activitats a l'aire lliure es poden dur a terme fins a altes hores de la matinada, ja que no mancarà la llum solar, alhora que és possible veure el fenomen del sol de mitjanit, moment en què el sol toca l'horitzó sense desaparèixer i torna a pujar. Aquest fenomen només es dona en zones de molta latitud, és a dir, en molt pocs llocs del

planeta. En ple hivern, per contra, la nit polar dura de novembre a gener, és el període de les aurores boreals, freqüentment visibles gràcies a la seva latitud, el clima sec i cels freqüentment clars, així doncs mostrant en el cel una forma de cortina en moviment de colors blaus, verds i porpres, majoritàriament. Tot i la nit polar, no cada hora del dia és de fosc total, sinó que es pot apreciar un crepuscle blavós molt especial.

2.2 Turisme a Noruega: Enfocant la mirada a l'Àrtic

En aquest apartat, es mostrarà el nivell de desenvolupament turístic de Noruega i de la regió de Troms og Finnmark.

Noruega és un país conegut globalment pels fiords, la naturalesa, les aurores boreals, les activitats a l'aire lliure, etc. Si ens fixem en com es comercialitza i es dona a conèixer com a destinació ja sigui mitjançant agències de viatges, la seva web pròpia de Visit Norway o la gran majoria d'activitats relacionades que posa a disposició dels turistes i visitants, veiem que el turisme verd se situa en primera posició a l'hora de vendre's com a destí turístic. Tot i així, segons Visit Norway, en els últims anys, el turisme cultural i urbà han anat guanyant posicionament davant de la principal percepció que es té sobre Noruega, així doncs, diversificant la seva oferta i enriquint el seu valor patrimonial.

2.2.1. Últimes dades a nivell turístic

La pandèmia mundial causada per la COVID-19 aquests darrers anys, ha obligat als països a implementar diverses restriccions a l'hora de viatjar dins o fora del país de residència, provocant una gran davallada de turistes arreu de les destinacions.

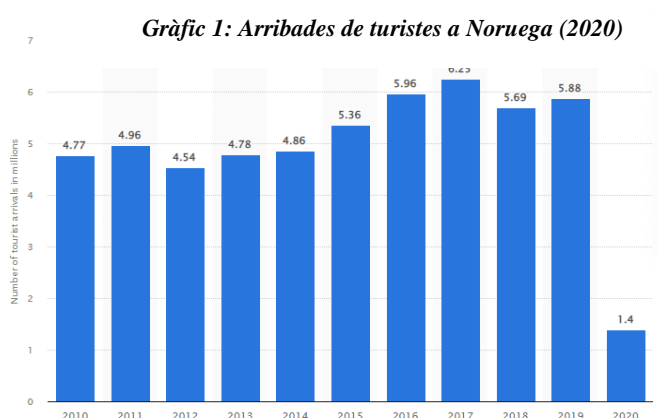
Tots els països s'enfronten a una escalada per a la recuperació econòmica, sanitària i turística. A més a més, Europa desperta aquest nou any 2022 amb un altre escaló amb la guerra d'Ucraïna, com bé cita l'OMT:

“International tourism continued its recovery in January 2022, with a much better performance compared to the weak start to 2021. However, the Russian invasion of Ukraine adds pressure to existing economic uncertainties, coupled with many Covid-related travel restrictions still in place. Overall confidence could be affected and hamper the recovery of tourism.” OMT (2022).

Segons la OMT, Noruega es situa en la 55a posició mundial en arribades de turistes, amb 5.879.000 turistes procedents d'altres països l'any 2019. Alhora, el turisme suposa un 3,43% del PIB noruec. Si comparem aquestes dades amb Espanya, segons el INE, al llarg del any 2019, Espanya va rebre 83,7 milions de turistes, situant-se així en el segon país del món receptor de turistes i aportant un 12,4% del PIB espanyol.

Cal tenir en compte que les anteriors dades esmentades fan referència als anys anteriors a la pandèmia causada per al COVID-19, ja que així es pot mostrar una visió més real sense tenir en compte el gran nombre de caigudes en picat pel que fa les dades turístiques causades per les restriccions de mobilitat.

En el següent gràfic obtingut del portal d'estadística en línia Statista, s'exposa el número d'arribades de turistes internacionals que ha rebut Noruega en els últims anys, quedant greument afectat per l'inici de la Covid-19 l'any 2020, amb una davallada de nombre d'arribades de 1,4 milions d'arribades en comparació a l'any anterior, amb 5,8 milions d'arribades.

Font: Statista

2.2.2. Turisme a l'Àrtic Noruec

Visit Norway és la pàgina oficial turisme de Noruega. Aquesta ofereix un seguit de propostes per a organitzar el teu viatge a l'Àrtic, actua també, com a una guia turística del país. Dins s'hi troben des de propostes d'aventura, ecològiques, gastronòmiques, urbanes, culturals, naturals i fins i tot d'esdeveniments. Proporciona informació per a organitzar el teu viatge tant si decideixes realitzar-lo a l'estiu o a l'hivern.

Sobre la base de les ofertes que promociona aquest portal, a continuació es mostra les principals activitats que es poden dur a terme a Troms og Finnmark:

- Presenciar el sol de mitjanit durant els mesos d'estiu.
- Veure aurores boreals a l'hivern.
- Visitar els Alps de Lyngen.
- Fer una excursió a la muntanya de Torghatten.
- Conèixer la cultura Sami, població indígena del país la qual resideix gairebé tota en aquesta part de Noruega. Escoltar els seus tradicionals cants Yoik.
- Pesca del salmó en rius, del bacallà en migració al mar de Barents o del Cranc Reial.
- Degustació de cuina àrtica, especialment el ren, el cranc reial, salmó salvatge o bacallà sec.
- Visitar el Cap Nord (Nordkapp).
- Fer una excursió amb caiac pels fiords.
- *Mushing* (trineu empès per gossos).
- Excursió en moto de neu.
- Excursió amb raquetes o esquís.
- Safari d'animals marins (balenes, orques, foques, lleons marins, etc.).
- Safari ornitològic (migració dels Frarets, Eider Real, Perdiu àrtica, etc.).
- Safari d'animals (ants, rens, ossos polars, guineu àrtica, bou mesquer, etc.).
- Turisme urbà a Tromsø.
- Fer una expedició per fiords amb el Hurtigruten (eco-ferri).
- Allotjar-se a un hotel de gel.
- Excursió pels glacials a Svalbard.

Segons el portal d'informació turística Hosteltur, els principals atractius turístics de Noruega són: recórrer els fiords, veure les aurores boreals i visitar el cap Nord. Totes aquestes activitats, són possibles de realitzar a la regió de Troms Og Finnmark.

2.2.3. Organismes Territorials de Gestió Turística: Innovation Norway i la seva influència en el sector

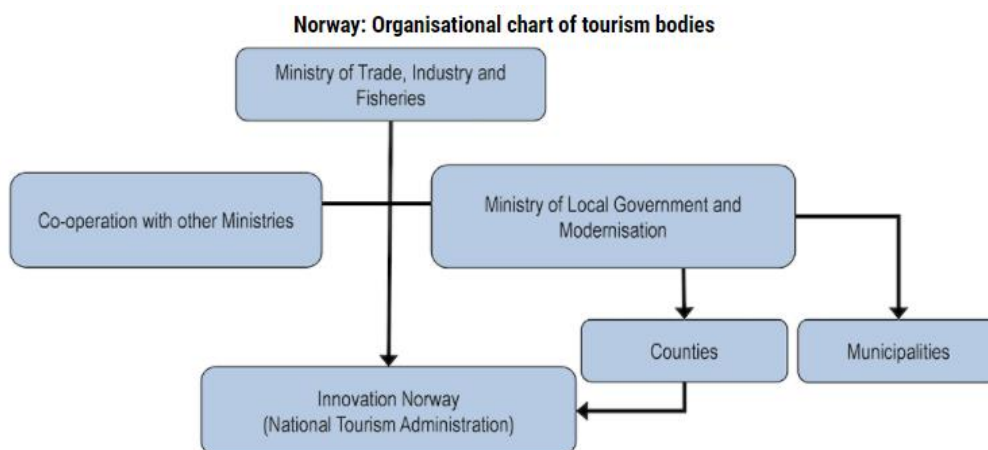
Innovation Norway, és una empresa estatal creada al 2004 finançada pel Ministeri de Comerç, Indústria i Pesca que funciona com a Organització Nacional de Turisme, amb l'objectiu d'augmentar el creixement econòmic dins dels estàndards de sostenibilitat, mitjançant el desenvolupament de productes, la promoció i la innovació de Noruega com a marca i destinació turística a escala nacional i internacional. És per això que ressalten el seu paper important dins de la governança i finançament per a la gestió turística.

Entre d'altres objectius, Innovation Norway s'encarrega de:

- La promoció de Noruega com a destí turístic atractiu.
- Desenvolupament de zones rurals.
- Promoure la integració entre empreses.
- Impuls de la innovació a les empreses i la indústria noruegues.

A continuació, es mostra l'organigrama de l'estructura territorial dedicada a la governança i finançament per a la gestió turística.

Imatge 3: Estructura de la regulació turística

Font: Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD)

Segons l'Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD), la responsabilitat del desenvolupament i la regulació del turisme recau sobre el Ministeri de Comerç, Indústria i Pesca, el qual coopera amb altres ministeris, com per exemple el de Cultura, Clima o Medi Ambient per tal de coordinar les tasques, polítiques i gestions envers el turisme. Aquest últim ministeri és clau per a desenvolupar polítiques turístiques

més sostenibles. S’observa doncs, que Innovation Norway té una vinculació directe amb el ministeri de Comerç, Indústria i Pesca, màxim organisme dedicat a la gestió turística.

2.2.4 Allotjament

En aquest apartat es presenten diferents dades sobre l’allotjament i les tipologies d’establiment hotel·ler que trobem a Noruega i més concretament al comtat de Troms og Finnmark amb a finalitat de veure quin nivell de desenvolupament té com a regió en comparació a la resta de Noruega.

Segons Statistics Norway, l’organisme oficial de dades estadístiques del govern noruec, en el següent quadre podem observar el nombre d’allotjaments turístics que disposa cada comtat de Noruega actualment (2022). Vegem, doncs, que Noruega disposa d’un total de 1.931 allotjaments turístics.

Focalitzant-nos en la regió del cas d’estudi, al comtat de Troms og Finnmark, trobem 78 establiments hotelers o similars, 43 establiments de càmping i 62 hostals i altres habitatges d’ús turístic, formant així un total de 183 allotjaments destinats al turisme.

Imatge 4: Establiments d’allotjament turístic

Commercial accommodation establishments. Tourist accommodation establishments, by county

	February 2022		
	Number of establishments		
	Hotels and similar establishments	Camping sites	Holiday dwellings and youth hostels
The whole country	942	470	519
Viken	126	48	56
Oslo	68	:	:
Innlandet	118	86	76
Vestfold og Telemark	62	31	32
Agder	45	29	25
Rogaland	61	:	:
Vestland	136	73	80
Møre og Romsdal	57	29	35
Trøndelag - Tröndelage	93	55	49
Nordland - Nordlännda	90	49	66
Troms og Finnmark - Romsa ja Finnmärku	78	43	62

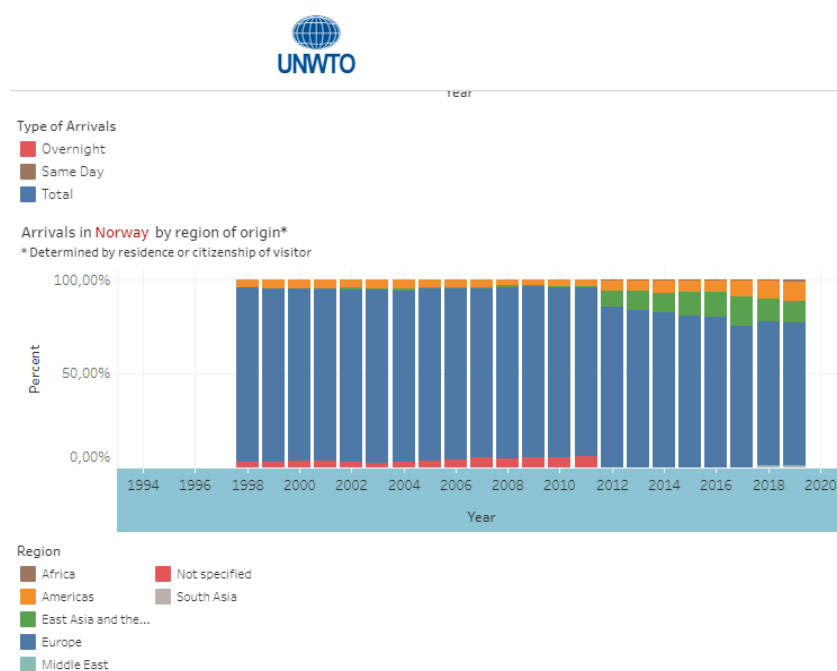
Font: Statistics Norway

2.2.5 Procedència

Les dades sobre la procedència dels turistes és quelcom que cal tenir en compte ja que a partir d'aquestes es pot determinar el mercat receptor principal i que per tant ens interessa dirigir-nos a l'hora de crear un producte o servei.

En el següent gràfic, anterior a la pandèmia obtingut de l'Organització Mundial del Turisme, s'observa que la major part de turistes que viatgen a Noruega són de procedència Europea i aquests paràmetres no han variat en els últims anys, tot i que s'observa un lleuger increment de turistes procedents de l'Est de l'Àsia i d'Amèrica.

Imatge 5: Gràfic procedència de turistes

Font: Organització Mundial del Turisme (OMT)

Segons l'OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development), els principals mercats emissors són els països veïns, com ara Suècia, Alemanya i Dinamarca. Els mercats de llarga distància, com bé s'observen en el gràfic, com els Estats Units i la Xina, han experimentat un fort augment des del 2013.

Finalment, cal destacar que segons Statistics Norway, el turisme nacional, tant pel que fa a l'oci com als negocis, domina la indústria turística de Noruega. Al 2018 el turisme nacional noruec va representar el 69,3% de totes les pernотacions comercials.

2.3. Entre l'ecoturisme, el turisme responsable i la sostenibilitat. Dues destinacions clau: Bhutan i Costa Rica.

Aquest apartat presenta els conceptes de turisme responsable i ecoturisme, juntament amb la sostenibilitat, nucli d'aquests dos models de turisme i en la qual es basarà la creació del producte d'aquest estudi. Alhora, amb les definicions de cada un d'ells, es vol mostrar els límits conceptuals i també l'evolució. Finalment, veurem alguns exemples representatius d'arreu del món.

L'auge de l'ecoturisme

Actualment, vivim en una societat altament urbanitzada. Aquest fet condueix a què els espais naturals rebin una valoració social positiva en contraposició als espais urbanitzats, així doncs, justificant la seva elecció com a destinació turística.

Segons el document de treball de la Gestió del Turisme als Espais Naturals de la Diputació de Barcelona (2015), aquests espais com ara muntanyes, selves, boscos, aiguamolls i deserts càlids o glaçats fins a salts d'aigua, formen part d'allò que podem descriure com a espais naturals. Tanmateix, la percepció popular, principalment quan la població s'ha anat concentrant en zones urbanes, el que es pot considerar com a espai natural, s'ha convertit en un concepte més ampli, així doncs, molts paisatges agraris i forestals, que són el resultat de l'acció humana durant segles, tenen aquesta consideració, en contraposició amb els espais urbans o industrials, molt artificials.

La pràctica de l'ecoturisme es caracteritzen per tenir un entorn natural o exòtic, als ulls dels visitants, l'absència de les facilitats habituals de desplaçament i allotjament dels centres turístics tradicionals, la renúncia a determinades comoditats, la contemplació de bellesa natural i al coneixement de llocs «autèntics», és a dir, no especialment preparats per al consum turístic (Boletín de la Asociación de Geógrafos Españoles N.º 67, 2015).

Al llarg dels darrers vint anys, s'ha produït una popularització del turisme vinculat a la natura, és per això que cal tenir en compte que no es pot ignorar que el turisme en si, és un factor de risc per a la conservació dels valors naturals, essent aquest l'objectiu que justifica l'existència de parcs i reserves. És a dir, es necessita un equilibri entre l'ús/consum turístic i la preservació del patrimoni natural, dues realitats no sempre fàcils d'aconseguir.

A l'hora de caracteritzar l'ecoturisme com a modalitat turística, la «Declaració del Quebec sobre l'ecoturisme» de l'any 2002, incorpora els principis del turisme sostenible i identifica uns principis específics que diferencien aquesta modalitat:

- L'ecoturisme contribueix activament a la conservació del patrimoni natural i cultural.
- Inclou les comunitats locals i indígenes dins del seu planejament, desenvolupament i gestió, i contribueix al seu benestar.
- Interpreta i divulga per als visitants el patrimoni natural i cultural de la destinació.
- Resulta més adequat per a viatgers independents, així com per a viatges organitzats per a grups reduïts.

2.3.1 El turisme sostenible i els dilemes del turisme

L'ecoturisme s'emmarcaria, per tant, dins del concepte més ampli de Turisme Sostenible que l'OMT va definir a l'any 1993 dins del document *Tourism the year 2000 and beyond qualitative aspects* en el marc de la Conferència Euromediterrània de Turisme i desenvolupament sostenible:

“El Turismo Sostenible atiende a las necesidades de los turistas actuales y de las regiones receptoras y al mismo tiempo protege y fomenta las oportunidades para el futuro. Se concibe como una vía hacia la gestión de todos los recursos de forma que puedan satisfacerse las necesidades económicas, sociales y estéticas, respetando al mismo tiempo la integridad cultural, los procesos ecológicos esenciales, la diversidad biológica y los sistemas que sostienen la vida”.

El turisme sostenible té un caràcter preventiu, proposa generar un impacte positiu a nivell dels cinc pilars de la sostenibilitat (ambiental, social, econòmic, cultural i polític)

“El turisme sostenible pretén reduir les tensions i la fricció creades per les complexes interaccions entre la indústria turística, els visitants, el medi ambient i les comunitats que acullen els turistes. És un enfoc que suposa treballar per la viabilitat i la qualitat a llarg termini dels recursos naturals i humans. No està en contra del creixement, però accepta que aquest té límits” (Sabaté, 2007, p. 143)

El turisme sostenible es basa en 3 eixos segons la OMT (2019). Aquests, han d'estar integrats conjuntament en tota operació turística per tal d'aconseguir l'equilibri d'aquests, és a dir, la sostenibilitat, per tal que l'experiència turística sigui la millor.

1. Objectius Socials: beneficis per a la comunitat (llocs de treball, educació, participació, satisfacció per part dels turistes, etc.)
2. Objectius econòmics: beneficis per a la comunitat local, creixement per a les empreses, diversificació del sector, etc.
3. Objectius ambientals: protegir la biodiversitat, no superar la capacitat de càrrega, ús adequat dels recursos, etc.

2.3.2 La responsabilitat de les destinacions i dels turistes

A diferència del turisme sostenible, el turisme responsable té un caràcter reactiu, genera una reacció a la persona que realitza l'activitat turística, com pot ser un augment de consciència envers l'activitat executada i el seu entorn. Garanteix una millor experiència pel turista (Goodwin, 2016).

El turista responsable es caracteritza per ser més experimentat i participatiu, amb més coneixements i informació vers el destí que visitarà i el seu context sociocultural. S'interessa per la realitat del destí, més enllà dels espais estrictament turístics. Són turistes més globalitzats, on la satisfacció de la visita se centra en aspectes ètics (González Reverté, 2015).

Així doncs, a partir de les fonts recollides, veiem que els autors ens diuen que és un viatger expert, participatiu que no contracta un viatge típic sinó que se'l fa a la seva mida, prèviament s'informa de l'espai que anirà a visitar, s'interessa per la realitat del lloc que visita i no només aquell espai visible, és a dir, s'interessa pel *back*, per a la realitat que s'amaga darrere de la cara turística de la destinació. Aquesta sensibilització per part del viatger, fa que entenguem el turisme responsable com un moviment social, a diferència del turisme sostenible, el qual té un caràcter més analític.

Responsible Tourism Institute (Institut del Turisme Responsable) és una ONG internacional sense ànim de lucre que promou des de fa més de vint anys el turisme responsable a nivell internacional, ajudant de desenvolupar una nova forma de viatjar a tots els actors implicats en el sector turístic. Tanmateix, col·labora amb la realització d'activitats i projectes turístics conseqüents amb els principis del desenvolupament sostenible.

Segons el Manifest del Viatger i de l'Empresa Responsable de L'Institut del Turisme Responsable, trobem uns punts claus a seguir a l'hora d'organitzar i efectuar el nostre viatge. Aquests 10 punts són també claus a seguir per a les empreses de la destinació:

1. Sigues conscient dels riscos que suposa viatjar i pren les precaucions necessàries.

Quan estiguis planificant el viatge, investiga les característiques de la destinació i tingues tota la documentació vigent necessària, siguin assegurances de viatge, visats o passaports, entre d'altres. A més a més, segueix en tot moment les recomanacions de les autoritats locals sobretot en casos d'emergències.

2. Fomenta el desenvolupament local de la destinació consumint productes i serveis locals.

Recolza l'emprenedoria local consumint productes produïts en el mateix destí i que els beneficis (directes o indirectes) d'aquests siguin repartits transversalment i afavoreixin a grups vulnerables.

3. Comparteix i aprèn sobre la teva comunitat d'acollida, respectant els seus valors i tradicions.

Aprèn, sempre que sigui possible, sobre els aspectes culturals de la destinació (gastronomia, idioma, costums, tradicions, patrimoni), així mateix com les normes socials per evitar comportaments que puguin resultar ofensius. Sigues un exemple de tolerància creant oportunitats d'aprenentatge mutu amb els locals i altres viatgers, evitant situacions conflictives.

4. Contribueix a la conservació, protecció i regeneració dels ecosistemes aquàtics i terrestres de la destinació.

Gaudeix tan sols de productes, serveis i experiències que garanteixin l'explotació sostenible dels recursos i que respectin l'hàbitat natural de la fauna i flora autòctona, evitant el maltractament animal o de la destrucció de l'entorn. Adopta una conducta que eviti la generació de residus i col·labora amb programes de sanejament i neteja per evitar el deteriorament d'espais naturals i mantenir la biodiversitat.

5. Fomenta la diversitat i no fomentis o participis en activitats discriminatòries.

Afavoreix l'eliminació de barreres que limitin la integració de les persones per motiu de gènere, origen, religió, orientació sexual, situació econòmica, etc. Evitant llenguatges sexistes o l'ús d'etiquetes que contribueixin a estereotipar negativament.

6. Consumeix de manera responsable i participa en la gestió sostenible dels recursos

Escull productes, serveis o experiències que garanteixin la gestió i un ús intel·ligent i eficient dels recursos hídrics i energètics, consumint els que generen menys impacte en el medi i puguin ser reciclables o reutilitzables. Evita el consum malbaratador d'aigua i opta sempre que puguis per transports amb emissions reduïdes o nul·les de contaminació.

7. Afavoreix la sostenibilitat del patrimoni i de les infraestructures de la destinació

Contribueix a la conservació dels atractius turístics, respectant les normes i accessos dissenyats per a la seva protecció i preservació, així com la resta d'infraestructures públiques.

8. Escull productes, serveis o experiències que potencien la sostenibilitat de l'espai a través de l'I+D+i

Prioritza aquells productes, serveis o experiències que incorporin noves tecnologies i mètodes innovadors que contribueixin a la sostenibilitat de la destinació a través de l'estalvi o millora de recursos, la informació o la capacitat de comunicació.

9. Fomenta condicions laborals dignes i justes que respectin els drets dels treballadors.

Verifica que els productes o serveis que consumeixes s'hagin produït en condicions laborals dignes i justes que integren a la població local o en risc d'exclusió social i que eviten l'explotació sexual o infantil, el maltractament animal o la insalubritat, entre d'altres. De la mateixa manera, tracta de forma respectuosa a tots els treballadors.

10. Uneix-te al Manifest del Viatger Responsable i comparteix-ho

Recolza les iniciatives i programes que fomenten l'intercanvi d'experiències i bones pràctiques que afavoreixin la pau, participant activament a les xarxes i activitats que promouen el desenvolupament sostenible i fent partícip del teu compromís als altres viatgers.

2.3.3. Tres exemples d'iniciatives ecoturístiques a Noruega i al món

Arreu del món, es duen a terme diferents iniciatives per tal de dur a terme una gestió més sostenible de les destinacions, un exemple global n'és l'ecotaxa. Segons l'Agència Europea del Medi Ambient, és un impost especial que té per objectiu reduir l'impacte ambiental i internalitzar costos que no es reflecteixen en el valor de mercat. Amb aquest sobrepreu, pretén corregir els excessos de consum i incentivar la seva minimització. Aquest gravamen el trobem en els preus de certs combustibles, recursos o activitats econòmiques, com ara el turisme. És a dir, el que l'ecotaxa recapta, ha d'estar destinat a la millora dels recursos que s'estan oferint, per tal de garantir la seva perdurabilitat.

A Catalunya, trobem diferents casos d'iniciatives ecoturístiques on també veiem reflectida l'ecotaxa. Un d'aquests és el cas de la Reserva Marina de les Illes Medes, al Parc Natural del Montgrí, Illes Medes i el Baix Ter.

Segons el Pla Rector de d'Ús i Gestió de l'Àrea Protegida de Les Illes Medes (2008). on des de fa més de 25 anys s'aplica una ecotaxa per a la pràctica del submarinisme i *snorkel*. Les taxes financen un 35% de les despeses del parc, així doncs, el submarinisme té un impacte econòmic molt important per la zona, ja que és un gran generador d'ingressos. Altres mesures que es duen a terme per gestionar aquesta reserva són:

- Horaris estrictes d'immersions.
- Número immersions diàries limitades a 400.
- Boies per amarrar les embarcacions.
- Zones d'immersió prefixades per tal de preservar l'arxipèlag ambiental

El cas de Bhutan

Un exemple a escala mundial de turisme sostenible és Bhutan, un país asiàtic emergent on el turisme és la via alternativa per a millorar-lo i per a buscar noves formes de desenvolupament local de forma controlada.

Segons l'Esborrany Final de Polítiques Turístiques del Regne de Bhutan (2019), el turisme s'hi va començar a desenvolupar a partir del 1974, gràcies al desenvolupament econòmic que va idear Jigme Singe Wangchuck, quart rei de Bhutan, qui de manera conscient, va desenvolupar la idea basant-se en el fet que una aflluència massificada de turistes podia incidir negativament en l'entorn i cultura peculiar del país. Així doncs, va ser quan es va començar a adoptar la política turística d'"alt valor i baix volum".

“To promote Bhutan as an exclusive travel destination based on Gross National Happiness (GNH) Values. The tourism industry in Bhutan is founded on the principle of sustainability, meaning that tourism must be environmentally and ecologically friendly, socially and culturally acceptable and economically viable.” (Tourism Council of Bhutan, Tourism Policy. 2022).

D'acord amb l'Esborrany de les Polítiques Turístiques del Regne de Bhutan, tot plegat, conduïa a la millora la qualitat de vida de la població local. Així doncs, els diners que recaptaven els destinen en salut, educació, conservació de la natura, cultura, polítiques turístiques, regulacions. Tot en conjunt, ha de contribuir a la felicitat neta de la població.

El cas de Costa Rica

Costa Rica ha estat un referent internacional a causa de la seva condició com a país el qual posa com a primera prioritat la conservació de la naturalesa del seu territori. És per això que el Govern ha implementat diverses estratègies de conservació d'aquest.

Segons el Sistema Nacional d'Àrees de Conservació de Costa Rica (SINAC) i dins del Pla General de Gestió del Parc Nacional Tortuguero (2014-2023), la protecció del medi i la presa de consciència ha fet canviar el tipus de turisme que s'hi desenvolupava anteriorment. Els visitants podien acostar-se a les tortugues i fer-se fotos amb elles, envaint el seu espai, interrompent el procés més important per a la continuïtat d'aquesta espècie, el moment en què ponen els ous a la sorra de la platja. Actualment, existeix una regulació sobre la quantitat de persones que poden observar aquest fenomen, no es permet

l'ús de càmeres de foto o vídeo ni la utilització de llums infrarojos, amb la fi de no pertorbar el seu descans i procés natural de pondre.

Iniciatives sostenibles a Noruega

El programa Destí Sostenible és l'únic que existeix per a destinacions de països nòrdics. Es tracta d'una eina pel desenvolupament sostenible d'empreses i destinacions en relació amb el medi ambient, les comunitats locals, patrimoni cultural i economia.

Això no significa que aquestes destinacions siguin 100% sostenibles, sinó que han decidit emprendre aquest camí i anar millorant a llarg termini. Aquests llocs són avaluats cada tres anys i els que estan certificats com a sostenibles han de garantir una excel·lent combinació de cultura, activitats a l'aire lliure i gastronomia.

A Visit Norway, trobem un apartat dedicat exclusivament al Turisme ecològic i algunes de les propostes que es poden realitzar arreu del país, ja sigui visitant destinacions sostenibles, fent rutes o activitats respectuoses amb el medi ambient o valorant la gastronomia local.

Concretament, la guia ofereix 10 maneres ecològiques per a visitar Noruega:

- Amb tren o amb ferri elèctric.
- Transport públic: programa Entur per a planificar el teu viatge (horaris, rutes, tipus de transport, etc.)
- *Greenmobile* i *e-mobility*: lloguer de vehicles elèctrics amb punts de càrrega arreu del país.
- Hurtigruten: vaixells que funcionen exclusivament amb bateries i motors de gas natural liquat (GNL) i operen de Bergen (sud) a Kirkenes (nord).
- Viatjar a destins del programa ecològic destins sostenibles (anteriorment citat)
- Oslo, la ciutat verda.
- Allotjaments sostenibles (etiquetats amb el logo d'una mata d'herba, símbol de Green Travel).
- Excursions de baixa petjada ecològica: senderisme, *segway*, bicis elèctriques, caiac, etc.
- Visitar els fiords o fer un safari de balenes a bord del *Brim Explorer* (vaixell híbrid).

- Gastronomia local (recull de restaurants de la guia Michelin que proposa la guia) + participació activa: pescar tu mateix el que llavors et menjaràs (cranc reial, salmó, etc.)

Alhora, la Guia oficial Visit Norway esmenta 9 consells per a viatjar de forma sostenible a Noruega:

1. Viatjar fora de Temporada i a les zones menys turístiques, seguint les recomanacions locals sobre allotjament, restauració i activitats.
2. Degustar l'economia local: comprar a les botigues de les granges, provar la cuina local segons la zona que es visita.
3. Experimenta amb un guia local.
4. Escull mobilitat verda i transport públic.
5. No deixis residus al teu pas.
6. Contempla l'opció de fer una estada més llarga en comptes de viatjar més vegades
7. Si ets autònom o un nòmada digital, contempla l'opció de fer *workation*.
8. Segueix el pas dels locals: deixa't recomanar pels habitants.
9. Inverteix en experiències locals.

2.4. Creació d'itineraris

En aquest apartat es resumeix de forma teòrica en què consisteix un itinerari turístic i quines particularitats i aspectes claus cal tenir en compte en el moment del seu disseny i comercialització.

La base teòrica del contingut d'aquest darrer apartat és extreta de les citacions i anotacions de l'assignatura de Creació d'Itineraris i Viatges Combinats, de la professora Silvia Aulet, 2020. Aquest apartat es serveix en gran part dels coneixements adquirits a l'assignatura de Creació d'Itineraris i Viatges Combinats de la professora Sílvia Aulet, així com també d'una recerca exhaustiva de diversos fonts en línia, que han permès conèixer els aspectes més tècnics de l'itinerari. Finalment, també ha estat de gran ajuda conèixer, de primera mà, la destinació. Sobretot en aquells detalls referents a distàncies i temps reals o detalls referents al clima i que poden modificar la manera de fer una activitat.

2.4.1. Itinerari turístic

Un itinerari és un seguit de *sights* encadenats que poden ser visitats pel turista mitjançant un recorregut organitzat i gestionat per unes empreses o institucions determinades, o bé de forma individual condicionat per unes imatges o informacions rebudes sobre el lloc de destinació. Els itineraris faciliten una major comprensió de la identitat de la destinació per part dels visitants.

Els itineraris són un instrument útil per un desenvolupament local sostenible i de qualitat, són una bona eina de gestió que afavoreixen la preservació i restauració del patrimoni cultural i natural alhora que són un instrument per a la diversificació de l'oferta de productes turístics de la localitat.

Els agents que intervenen en un itinerari són:

- Agents turístics (prestadors de serveis, intermediaris, mitjans de transport, etc.)
- Recursos i atractius (naturals, culturals, esdeveniments, etc.)
- Administració pública.
- Comunitat local.

2.4.2. Tipologies d'itineraris turístics

Hem de tenir en compte que els itineraris turístics tenen moltes variables que els caracteritzen, entre d'elles el mitjà de transport (aeri, terrestre, marítim, combinat...), segons la tipologia de viatge (oci, religió, ecològic, esportiu...), segons la titularitat (públic o privat), segons la durada (dies, setmanes, un mes...), segons el mercat al qual ens dirigim, segons el número de participants o segons l'espai o traçat.

Aquesta darrera variable és interessant, ja que segons l'espai o el traçat, s'han de tenir en compte les implicacions que té a nivell logístic (punt de sortida i punt d'arribada en funció de la procedència dels clients).

- Lineal: comença en un punt i acaba en un altre.
- En bucle o circular: comences i acabes en el mateix lloc.
- En estrella o radial: La distància entre els punts i el centre és assumible en un dia.
- Multi-itineraris: són combinacions, per exemple un radial amb un circular.

3. Cos del treball

En aquest apartat es desglossarà la creació de l'itinerari a la zona d'estudi per tal de detallar els processos necessaris per a crear-lo i els diferents factors a tenir en compte. Finalment, es calcularà el pressupost d'aquest.

3.1. Creació d'un itinerari turístic a Troms og Finnmark

El turisme ben gestionat i amb polítiques que prioritzin la sostenibilitat i la responsabilitat pot ser una activitat que afavoreixi la preservació i la restauració del patrimoni cultural i natural, alhora que també pot incentivar un desenvolupament local sostenible i de qualitat. Els itineraris turístics poden ajudar a contribuir i assolir aquests objectius.

Així doncs, aquest apartat consisteix en crear un itinerari del patrimoni més significatiu de Troms og Finnmark, gairebé tot basat en atractius naturals, com bé s'ha pogut comprovar al llarg del marc teòric. Aquest itinerari pretén motivar una comprensió de la identitat de la destinació per part dels visitants i també conscienciar sobre la fragilitat de la destinació, realitzant activitats de baixa petjada ecològica.

Aquest itinerari serà dut a terme per una agència de viatges noruega enfocada a uns valors de sostenibilitat i especialitzada en rutes de natura i aventura a la regió de Troms og Finnmark. La ruta tindrà una durada de cinc dies i tindrà una estructura lineal, és a dir, comença i acaba en llocs diferents. Aquest itinerari està pensat per a un mínim de dues persones i un màxim de 15, ja que més enllà d'aquest número de participants, seria massa nombrós i poc sostenible. Abans de començar a detallar les jornades, es procedeix a avaluar els factors previs anteriorment esmentats: factors tècnics, comercials i socials.

3.2. Factors previs

3.2.1. Factors tècnics

Primerament trobem els factors tècnics de l'itinerari, els quals fan referència a les dades i recorregut de l'itinerari, com per exemple: mitjà de transport, equipaments, requisits d'entrada al país, previsió de la durada total i les etapes, època del viatge, etc.

Infraestructures

Aquest apartat presenta les diferents opcions de transport per moure's dins de Noruega o bé arribar-hi des d'altres països. Els mitjans de transport que s'analitzen són: l'aeri (avions/avionetes), terrestres (cotxes, autobusos i trens) i navals (ferris).

Tal com ens informa la guia de Visit Norway (2022), els viatgers que vinguin d'un país de la zona Schengen no necessiten passaport per entrar a Noruega, però han de mostrar un document d'identitat en vigor. Cal tenir en compte, que les illes Svalbard no segueixen les mateixes normes, ja que no forma part de la zona Schengen, per tant, la targeta sanitària europea tampoc serà vàlida si s'hi desitja anar.

Com bé s'ha mencionat anteriorment, aquest indret de Noruega se situa a la fi del continent europeu, fet que provoca que l'accessibilitat no sempre sigui un punt fort per a aquesta zona. Encara que Noruega compta amb una gran infraestructura marítima-fluvial, aèria i terrestre, les infraestructures al nord del país no són les mateixes comparades amb les connexions que podem trobar al sud del país.

Viatjar amb avió

Tal com es mostra a Visit Norway (2022), actualment, gràcies a les noves infraestructures, viatjar per Noruega és més senzill que anys enrere. Avui dia el país compta amb una gran xarxa de trens, vaixells, carreteres i petits aeroports que permeten els desplaçaments fins a qualsevol lloc del país, fins als municipis més petits que es puguin imaginar, fet que permet arribar a les destinacions més al nord del país, com fins i tot l'arxipèlag Svalbard, el cap nord i les illes Lofoten.

Noruega compta amb més de 50 aeroports, amb les seves principals aerolínies (SAS, Norwegian i Widerøe). El principal aeroport és el d'Oslo, des d'on arriben i surten la majoria de vols (112 vols internacionals directes i 30 vols domèstics). Això implica que

gairebé des de tot el món és possible arribar a la capital Noruega, des d'on es poden enllaçar vols interns per arribar a altres destinacions del país.

Els principals aeroports internacionals (a part del d'Oslo), són el de Bergen, Stavanger, Tromsø, Trondheim, Ålesund, Haugesund i Sandefjord. Totes les grans ciutats i poblacions de Noruega disposen d'aeroports amb vols nacionals i internacionals amb rutes regulars, les quals depenent de l'ocasió cal fer un canvi d'avió per arribar al destí final. Cal destacar, que Noruega és el país europeu amb més vols d'avió per càpita, segons Visit Norway.

Per arribar al comtat de Troms og Finnmark amb avió, el més fàcil és anant a l'aeroport de Tromsø, des d'on podem accedir a la majoria de petits aeroports del comtat. Alguns exemples d'aeroports són els de: Alta, Lakselv, Kirkenes, Hammerfest, Honningsvåg, Hasvik, Vadsø, Harstad/Narvik i Longyearbyen (Svalbard).

Viatjar amb vaixell

Noruega consta amb un excel·lent sistema de ferris els quals poden transportar vehicles i passatgers, fet que facilita una combinació del viatge per carretera fins a altres destinacions. El Hurtigruten, l'anomenat "expres del litoral", fa escala a més de 30 ports al llarg de la costa. Aquest va diàriament des de Bergen fins a Kirkenes (Lapònia Noruega) i el trajecte dura onze dies i fa freqüents parades al llarg de la costa. Aquest sistema, juntament amb els vols interns regulars, cobreixen les mancances que té el sistema de transport ferroviari, el qual no opera en tot el nord de Noruega.

Viatjar amb tren

Noruega compta amb xarxa ferroviària que s'estén al llarg de 3.000 km des de Kristiansand (sud) fins a Bodø (àrtic), la parada més al nord que es pot efectuar. Això comporta que qui vulgui viatjar més al nord, com és el cas de la localització de la zona d'estudi, no té més remei que continuar el seu viatge amb avió, ferri o per carretera.

Viatjar per carretera

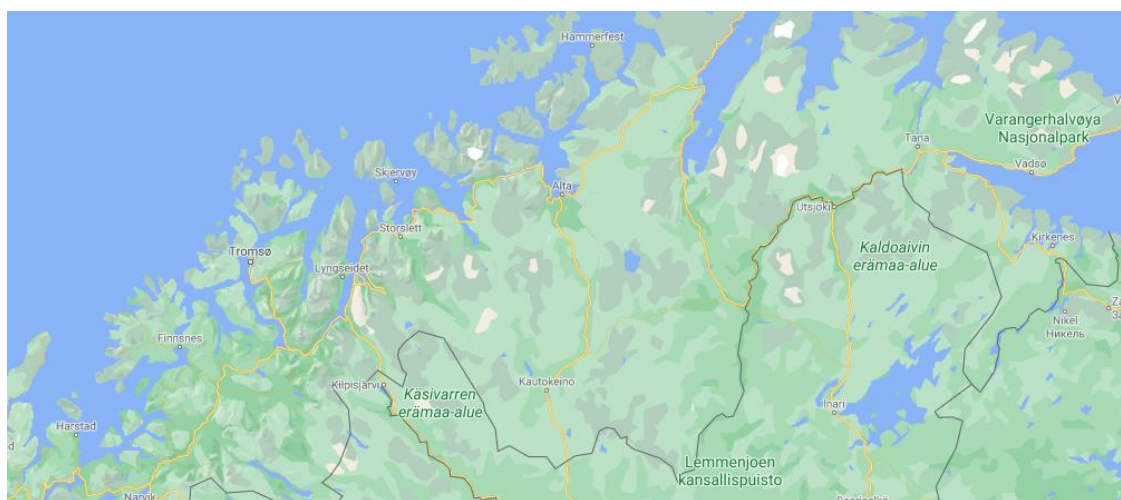
Tots els pobles i ciutats de Noruega disposen de servei de transport en autobús. Els autocars expres, connecten les principals ciutats, aeroports i terminals de ferri.

Generalment, sol ser més barat viatjar en autocar que en avió o tren, a més, ofereixen descomptes per a famílies, joves i estudiants.

Un fet a remarcar, és que les distàncies poden ser un inconvenient, ja que tal com s'ha estat presentant anteriorment, el nord de Noruega pateix una manca de comunicació terrestre. Per a posar un exemple, dins la zona d'estudi. Un autobús de Tromsø a Lakselv (ruta molt utilitzada per Universitaris), triga 11 hores i 30 minuts a completar la ruta, mentre que en avió es realitza en tan sols 45 minuts, fet que permet economitza el temps. És per això, què el transport per carretera, a no ser que es viatgi en vehicle propi (efectuant les parades que es desitgin), pot resultar un punt en contra a l'hora d'escollir aquesta alternativa de viatge.

Tal com es pot observar en el següent mapa, només hi ha una carretera marcada en color groc, que uneix les principals ciutats del comtat de Troms og Finnmark, ja que gairebé tot el seu territori són espais naturals protegits o parcs naturals.

Imatge 6: Carretera que uneix el nord de Noruega.

Font: Elaboració ròpia a partir de Google Maps.

Aquest itinerari es durà a terme dins de la regió de Troms og Finnmark, el comtat més al nord que trobem a Noruega, situat per sobre del cercle polar Àrtic. Els mitjans de transport utilitzats per a aquest recorregut estan pensats de forma que deixin la mínima petjada ecològica durant el seu ús, com ara vehicles terrestres elèctrics, vaixells híbrids, etc.

Aquest factor és clau, ja que es té en compte que per arribar en aquest indret serà necessari haver utilitzat el transport aeri (avió) des del país de procedència dels clients, per tant, s'evita cost el que costi utilitzar-lo de nou en el transcurs de l'itinerari tot i ser una regió

amb infraestructures limitades, com bé s'ha comprovat al llarg del marc teòric d'aquest treball. Finalment, els allotjaments turístics d'aquest itinerari són escollits envers les ecoetiquetes de Green Travel, complint amb els estàndards de sostenibilitat.

Finalment, cal esmentar que els establiments de restauració escollits basen els seus plats en productes de proximitat i tenen una cuina tradicional de la regió visitada, alhora que els productes que es degusten al llarg de l'itinerari.

Requisits d'entrada al país

Els visitants de la zona Schengen no necessiten un passaport o visat per a entrar a Noruega, però segons la Real Ambaixada de Noruega a Madrid, tots els qui hi viatgen a Noruega, han de tenir vigent un document d'identitat nacional o passaport expedit en un estat membre de la Unió Europea. Els ciutadans espanyols, poden visitar Noruega sense passaport, sempre que portin el D.N.I.

Els ciutadans europeus han de tenir la targeta sanitària europea per a cobrir les despeses mèdiques en cas d'accident o malaltia esporàdica durant el viatge. Aquesta targeta, només dona accés a la sanitat pública i no cobreix despeses de repatriació, ni malalties cròniques, ni tractaments que no siguin d'urgència, per tant, es recomana una assegurança de viatge complementària.

Els qui procedeixin d'un país fora de l'espai Schengen, hauran de portar un visat vàlid per a entrar, juntament amb una assegurança de viatge obligatòria que cobreix les despeses mèdiques.

Pel que fa a la pandèmia causada per la COVID-19, segons la plataforma de Visit Norway, guia oficial de Noruega, des del 12 de febrer del 2022, ja no es necessiten proves d'antígens, períodes de quarantena o requisits de registre d'entrada, totes les persones que visitin Noruega poden despreocupar-se de totes les normes relacionades amb la COVID-19, com per exemple, la mascareta ja no és obligatòria a cap lloc del país ni guardar distància social.

Època del viatge

El clima de Noruega depèn molt en funció de la zona del país, inclús dins la mateixa regió hi poden haver grans diferències. Al nord de Noruega és un lloc idoni per a visitar a

qualsevol època de l'any, però cal tenir en compte que com bé s'ha comprovat anteriorment, a Troms og Finnmark podem gaudir del sol de mitjanit o de la nit polar.

L'itinerari d'aquest viatge es durà a terme durant l'hivern, ja que durant l'hivern la major part de Noruega es transforma en un paisatge blanc cobert per la neu i permet gaudir d'un dels espectacles més emocionants de la natura, les aurores boreals. Durant la popularment coneguda com a "estació vikinga" (hivern), els mesos de desembre, gener i febrer els dies són curts i les nits llargues, la nit polar està present durant tot el dia, és al març quan comencen a haver-hi més hores de sol dia rere dia, donant pas a tenir una mitjana de 9 h a 13 h de sol el dia al llarg de tot el mes, per això aquest itinerari es realitzarà durant aquest mes on les temperatures continuen sent molt baixes i encara no hi ha sol de mitjanit, cosa que facilita l'observació d'aurores boreals i la realització d'activitats durant el dia amb la comoditat de la llum solar. Alhora, gràcies al fet que les càlides aigües del corrent del Golf s'uneixen amb les més fredes del Mar de Barentsz i l'Oceà Àrtic, es creen unes aigües amb minerals i nutrients perfectes per a tota mena d'organismes marins com el bacallà, el cranc reial, les foques, orques, balenes i diferents tipus d'aus. Aquest fet, permet l'observació d'aquests animals durant tot l'any i en especial a l'hivern.

Cal tenir en compte que durant l'època en què es realitza l'itinerari les temperatures seran sempre sota zero, entre els -10 graus i els -1 graus, la qual cosa implica una vestimenta adequada per aquestes temperatures, ja que la majoria d'activitats es realitzen a l'exterior. Tot això, tenint en compte que s'estarà viatjant en una època amb menys afluència turística, la qual cosa permet tenir una experiència més única, alhora que ajuda a desestacionalitzar la temporada i promou a contribuir a l'economia de tot l'any.

3.2.2. Factors comercials

Seguidament, els factors comercials també juguen un paper important, ja que fan referència al públic al qual ens dirigim a la demanda, per això és molt important dur a terme una anàlisi de la demanda. En el següent quadre podem observar com es pot dur a terme l'anàlisi del nostre públic per tal d'acotar al màxim el nostre *target*.

Els mercats es formen amb compradors, els quals difereixen d'una o més formes: els seus desitjos, recursos, localització, actituds de compra i pràctiques de compra. A través de la segmentació de mercat, les empreses divideixen grans mercats heterogenis en segments

més petits per tal d'intentar arribar a ells d'una manera més eficient i efectiva amb béns i serveis que s'ajusten millor a les seves necessitats úniques (Kotler i Armstrong, 2007).

Per tant, entenem que la segmentació a l'hora de definir el públic objectiu és un procés clau per tal de millorar l'orientació del nostre producte, fixar el preu, com promocionar-se, quins canals de distribució utilitzar i finalment també permet trobar productes o serveis més ben adaptats a les necessitats o desitjos dels nostres clients per tal d'aconseguir la seva fidelització.

Perfil del consumidor

Mapa de l'empatia

El mapa de l'empatia analitza 6 aspectes relacionats amb els sentiments dels éssers humans, permetent a l'empresa conèixer com és el client en qüestió i com relacionar-se. Tot i ser un itinerari recomanat per a parelles, famílies i amics, amb el mapa de l'empatia es podrà perfilar més el públic objectiu de l'itinerari i quines són les seves preferències.

La Natalie és una dona de 35 anys que viu a Paris (França). Va estudiar el grau d'Història i treballa a un centre cultural de la mateixa capital. Viu amb la seva parella en Clement des de fa 10 anys. Els dos tenen feines de dilluns a divendres amb jornades intensives, la qual cosa els permet tenir la resta del dia lliure per a realitzar diferents hobbies que els dos comparteixen, com ara fer senderisme a la muntanya, fer escalada, acampar, esports de neu al cap de setmana, etc.

La Natalie forma part d'una organització sense ànim de lucre que vetlla per la protecció i conservació de les espècies del Parc Natural Regional d'Oise, prop de Paris. En Clement li agrada provar nous esports i activitats d'aventura i té un grup d'amics amb qui ho practica sovint aquest tipus d'activitats.

• **Què pensa i sent?** La Natalie pensa que el canvi climàtic és quelcom molt important a tenir en compte avui dia i sent la necessitat de comprometre's en molts aspectes relacionat amb aquest. En Clement pensa que fa bé en animar als seus amics a realitzar activitats amb la mínima petjada ecològica possible i sent que això el fa sentir millor.

- **Què escolta?** La Natalie i en Clement escolten que els seus amics van molts cops de viatge per Europa i s'escapen més sovint que ells. Les experiències dels seus amics no els criden l'atenció perquè són viatges “*express*” on només veuen el front del turisme.

Reben el feedback positiu dels seus amics quan fan rutes de senderisme amb els seus amics, tots gaudeixen molt i creen records memorables. Els seus amics gaudeixen amb les activitats d'aventura i natura juntament amb les seves parelles o altres amics del grup.

- **Què diu i què fa?** A la Natalie li agrada estar en contacte amb la natura juntament amb en Clement perquè és la seva manera de desconnectar de la rutina i sentir-se bé amb ells mateixos. La Natalie i en Clement els hi agrada animar als seus amics a participar en activitats sostenibles a l'aire lliure i passar temps de qualitat junts.

- **Què veu?** La Natalie i en Clement veuen que tenen un cercle d'amistats que comparteixen les mateixes motivacions i aficions que ells.

- **Esforços:** En Clement i la Natalie els preocupa no viure suficients moments inoblidables amb els amics degut a la poca disponibilitat per la feina i altres factors. S'esforcen en viatjar de manera respectuosa i sostenible sempre que sigui possible.

- **Resultats:** Busquen un viatge per a fer amb els seus amics almenys un cop l'any i que aquest sigui d'acord amb els seus principis.

Per tan, s'observa que el perfil dels consumidors al qual s'adreça aquest itinerari és de persones amants de la naturalesa i les aventures, amb certa consciència ambiental i interessats en indrets exòtics i poc massificats. Són turistes responsables, s'informen de la destinació abans d'anar-hi, volen contribuir a l'economia local del lloc que viatgen, els interessa conèixer el *back* de la destinació. Pel que fa l'edat del públic, no s'especifica una edat en concret, però segons l'esmentat anteriorment, es pot acostar a un públic d'entre uns 30 i 65 anys.

Les seves motivacions principals de viatge són:

- Tenir contacte directe amb la natura i la fauna autòctona.
- Viure aventures exòtiques.
- Aprendre sobre els recursos de la destinació
- Gaudir d'indrets poc freqüentats.

- Presenciar fenòmens naturals únics al planeta, com per exemple, les aurores boreals.
- Socialitzar amb altres persones amb les mateixes motivacions, sempre i quan siguin grups reduïts.

Pel que fa el seu poder adquisitiu, aquest és mitjà-alt i es definirien com a turistes amb “*Willingness to pay*”, és a dir, estan disposats a pagar un preu més elevat per tal de tenir un producte més personalitzat, d’alta qualitat, sostenible i autèntic. Aquest perfil de consumidor realitza molt pocs viatges al llarg de l’any i quan en fa un, és de llarga estada. És a dir, en ves de viatjar moltes vegades amb estades curtes, aquest prefereix estar mínim una setmana en el lloc que viatja per tal d’endinsar-se a la cultura local, la gastronomia i altres factors que requereixen estades llargues. Aquesta voluntat ve lligada a la seva consciència ambiental per a reduir la petjada ecològica que suposa realitzar molts desplaçaments en poc temps.

Perfil de la competència

Fent una recerca exhaustiva per internet de l’oferta d’itineraris a Troms og Finnmark durant la temporada d’hivern, veiem que la competència se centra a oferir experiències turístiques basades en activitats d’un sol dia o la possibilitat de complementar l’allotjament amb una activitat en el mateix lloc. És per això que el valor afegit que proposa el nostre itinerari és que la duració del recorregut consta de diferents dies amb serveis inclosos: allotjament, visites guiades, manutenció, mitjà de transport i contacte amb la població local.

Aquest itinerari, tindrà un preu de venda superior a alguns dels competidors o tindrà menys dies, ja que s’ha de tenir en compte que inclou molts dels àpats de l’itinerari, sense obviar el fet de que els restaurants que provaran són d’alta qualitat amb productes locals i tradicionals de Noruega. Seguidament, és important ressaltar el fet que els guies són locals i experts en cada activitat que es realitza, fet que garanteix una experiència única, personalitzada i autèntica. Per últim, l’itinerari que es proposa és d’una durada de 5 dies i en diferents indrets del comtat de Troms og Finnmark, fet que permet conèixer en més profunditat la regió. Això comporta un desplaçament i per tant una despesa en transport important ja que els mètodes de transport seran el més ecològics possibles i aquests

tindran una llarga durada ja que les diferents ciutats que es visiten estan a molta distància per tal de tenir una visió diferent de la regió.

Finalment, cal destacar que cada cop més ciutadans se sensibilitzen sobre el turisme de masses i la degradació dels espais naturals, és per això que conceptes com ara el turisme sostenible, ecoturisme i *slow tourism* són tendències de futur, és per això que l'itinerari creat té bones expectatives de cara al futur.

A continuació, es mostren els diferents itineraris que ofereixen els competidors durant els mesos d'hivern:

Empresa 1: Fjord Travel Norway: Travel Sustainable – Travel Like a Local: *“Arctic cruise & Fjord travel package – 9 nights” NOK 27990 per person.*

Agència de viatges Noruega que ofereix itineraris eco-sostenibles arreu de Noruega. Aquest itinerari en concret s'inicia a Oslo, passant per Bergen, Tromsø, les illes Lofoten, Helgeland, etc. Inclou diferents activitats com safari d'animals, visites a museus, manutencions, etc. Itinerari en grup sense guia acompanyant.

Empresa 2: Svalbard Wildlife Expeditions: *“3 days Wildlife winter camp - Hike with snowshoes and overnight in tent” NOK 9250 per person.*

Agència de viatges noruega especialitzada en itineraris a l'arxipèlag d'Svalbard. Itinerari de fauna salvatge durant 3 dies amb raquetes i dormint en tendes d'acampada.

Exemple 3: Norwegian Adventure Company: *“5 days Arctic Haute Route Hike and Sail” NOK24900 per person.*

Empresa de creuers i activitats d'aventura sostenibles a la natura al nord de Noruega. Itinerari de 5 dies per Andørja, Senja and Kvaløya i Tromsø, a bord d'un creuer i basat en excursions de senderisme de neu.

3.2.3. Factors socials

Els factors socials que engloben l'entorn són un altre aspecte previ els quals es basen en la destinació i la coneixença en profunditat d'aquesta per saber els aspectes negatius o positius que poden influenciar en l'itinerari. Dins aquests factors hem de tenir en compte

els aspectes que fan referència a l'entorn demogràfic, sociopolític, geogràfic, cultural i econòmic.

Noruega és un país de contrastos, des dels seus fiords amb penya-segats infinits fins a les estepes de taigà del nord, el verd del paisatge a l'estiu i la seva densa capa de neu que cobreix el paisatge de blanc a l'hivern, la modernitat i civilització de les ciutats envoltades de vida salvatge a tocar de carrer, etc. El país té 5,4 milions d'habitants (2022) i una superfície de 625.222 Km², és a dir 9 habitants per Km².

És important doncs, tenir un bon anàlisi del macroentorn per tal de tenir en compte tots els aspectes externs que poden afectar a la destinació i indirectament a l'itinerari en aquest cas concretament de Troms og Finnmark.

Entorn Sociopolític

Idioma: a Noruega l'idioma oficial és el noruec, ambdues formes oficials d'escriure: bokmål i nynorsk (una llengua escandinava relacionada amb el danès i suec). Alhora que també ho és el sami i el kven (llengua relacionada amb el finès). Aquesta darrera llengua es parla al municipi de Porsanger, situat a Troms og Finnmark.

Religió: el 80% dels noruecs són membres de l'Església de Noruega, registrada en el baptisme.

Usos socials: la forma més comú de saludar a Noruega és mitjançant una encaixada de mans, tan homes com dones i si es coneixen o tenen confiança, amb una abraçada. Rarament es veurà que es facin petons a la galta. El to de veu baix i el silenci són virtuts apreciades. Finalment, una de les normes socials més important és descalçar-se per entrar a qualsevol casa.

Règim de Govern: Noruega és una monarquia constitucional amb un sistema parlamentari de govern. La funció del rei (Harald V de Noruega) és principalment cerimonial però posseeix certa influència com a símbol d'unió nacional.

Organització administrativa: Noruega és un estat unitari que es divideix en onze comtats administratius, aquests, són subdividits en 356 municipis. Noruega també té dos territoris d'ultramar integrats, aquests són Jan Mayen, Svalbard, Bouvet, Illa de Pere i Terra de la Reina Maud. La capital de Noruega és Oslo, al sud del país.

Entorn econòmic

Noruega és vint-i-vuitena economia mundial per volum del PIB. Pel que fa el PIB per càpita, és un indicador del bon nivell de vida que tenen els seus habitants, els quals tenen alguns dels salaris més elevats del món amb uns ingressos anuals mitjans de 75.000 € aproximadament. La moneda de Noruega és la Corona noruega, la diferència de moneda és la següent: 1 corona (NOK) equival a 0.098€. Actualment, la indústria petrolera és primordial per a la economia noruega, representant un 80% del PIB, essent així el segon país del món en exportacions petrolieres.

3.3. Inventari de recursos

Un factor a tenir en compte abans de la proposta d'itinerari és l'inventari de recursos. Segons la OMT (2022), entenem per recursos aquells elements que per sí mateixos o en combinació amb altres poden generar l'interès per a visitar una determinada zona o regió. És a dir, tot element capaç de generar desplaçaments turístics. Aquests es poden dividir en atractius principals o complementaris i finalment es poden classificar segons si són naturals, culturals o gastronòmics, etc.

S'observarà, doncs, que la majoria d'activitats que es poden dur a terme estan directament relacionades amb el medi natural i es desenvolupen a l'exterior. Alhora que el gran ventall d'activitats queda repartit entre la temporada d'hivern i la d'estiu, oferint la possibilitat de conèixer el territori en diferents èpoques de l'any.

3.3.1. Recursos a Tromsø

A continuació, es mostra una taula amb els principals recursos que es visitaran a Tromsø.

Taula 1: Recursos a Tromsø

Recurs	Horaris/Espai	Tipus de recurs	Raó de visita
Catedral de l'Àrtic	Dilluns a diumenge de 13h a 17h. Dimecres tancat.	Cultural	<i>Must see</i> de la ciutat
Museu de la Universitat Àrtica de Noruega	Dilluns a Divendres de 10h a 16:30h	Cultural	Millor comprensió de la cultura i tradició
Smak restaurant	Dimecres a divendres des de les 18h i dissabtes des de les 19h	Gastronòmic	Degustació productes locals i tradicionals
Mirador de Fjellheisen	Cada dia de 10h a 23h	Natural	Gaudi de l'excursió i contemplació del paisatge.
Contemplació d'aurores boreals	Possibilitat d'observar-les quan es pon el sol des de qualsevol indret.	Natural	Una de les principals motivacions del itinerari.

Font: Elaboració pròpia

3.3.2. Recursos a Honningsvåg

A continuació, es mostra una taula amb els principals recursos que es troben a Honningsvåg.

Taula 2: Recursos a Honningsvåg

Recurs	Horaris/Espai	Tipus de recurs	Raó de visita
Safari de natura i fauna de l'àrtic en quads elèctrics	Hores convingudes Muntanyes i camins costaners i interiors	Natural	Endinsar-se i conèixer la fauna i flora terrestre d'aquesta zona.
Safari de mamífers i aus marines amb catamarà	Hores convingudes Recorregut costaner per la illa de Mageroya	Natural	Observació de la fauna marina autòctona de la zona.
Campament Lavvu	Holz Hütte (turó prop de la ciutat)	Cultural/ Natural/ Gastronòmic	Activitat que engloba molts aspectes tradicionals.
Observació i fotografia d'aurores boreals	Possibilitat d'observar-les quan es pon el sol des de qualsevol indret.	Natural	Una de les principals motivacions del itinerari.

Font: Elaboració pròpia

3.3.3. Recursos a Alta

Seguidament, es mostra la taula dels recursos que es troben a Alta.

Taula 3: Recursos a Alta

Recurs	Horaris/Espai	Tipus de recurs	Raó de visita
<i>Mushing</i>	Hores depenent del circuit Holmen Husky	Natural	Una de les principals activitats que motiven l'itinerari.
Excursió amb <i>Fat Bikes</i>	Voltants de Holmen Husky	Natural	Contacte amb la naturalesa.
Contemplació d'aurores boreals	Possibilitat d'observar-les quan es pon el sol des de qualsevol indret.	Natural	Una de les principals motivacions del itinerari.

Font: Elaboració pròpia

3.4. Detall de les jornades

L'itinerari que es detalla a continuació es caracteritza per un recorregut de 5 dies per al comtat de Troms og Finnmark, al nord de Noruega, situat per sobre del cercle polar Àrtic. L'itinerari es basa en la descoberta d'aquesta regió mitjançant la pràctica d'activitats sostenibles que permetin conèixer la fauna i la flora d'aquest indret, la utilització de transports el màxim ecològics possibles i l'allotjament en establiments certificats com a sostenibles.

L'itinerari té una duració de cinc dies ja que es té en compte que els clients necessitaran dos dies extres de viatge: un d'arribada a Troms og Finnmark i l'altre de tornada al seu país de residència. Alhora que cal tenir en compte que l'itinerari està basat en moltes activitats a l'aire lliure les quals requereixen un esforç físic i adaptació a les temperatures, és per això que allargar molt l'itinerari suposaria un cansament extra que podria condicionar la satisfacció i el gaudi del client.

Cal tenir en compte que el vol d'arribada fins a Tromsø i el vol de tornada no es tenen en compte dins el pressupost de l'itinerari ja que es consideren de lliure elecció, per tant, és el client qui ha de tenir en compte aquests dos desplaçaments.

Tal com hem mencionat anteriorment, durant el mes on es proposa realitzar l'itinerari, disposem d'unes 11h de sol al dia, ja que el sol surt als voltants de les 6 del matí i es pon a les 17h de la tarda. Fet que cal tenir present en el moment de realitzar les activitats a l'aire lliure ja que això condiona totalment les activitats que es poden dur a terme a l'exterior, les quals estan condicionades tan per la climatologia com per les hores de sol que permeten la seva correcta realització.

Durant la realització d'aquest itinerari, els clients disposaran d'un guia acompanyant, el qual és un servei bàsic a l'hora de dur a terme un itinerari ja que l'experiència turística depèn en gran part del guia, un factor humà clau ja que està especialitzat en el tipus d'itinerari que es realitza. El guia és l'encarregat de fer el seguiment dels quadres tècnics i de les visites, alhora que és el punt de contacte entre l'agència de viatge i els clients. En definitiva, fa d'intermediari i dona suport al grup durant l'itinerari.

L'itinerari començarà a Tromsø, destinació certificada com a sostenible pel gran ventall d'oferta tan d'allotjament com d'activitats que ofereix sota ecoetiquetes. Tromsø és una

ciutat amb una situació privilegiada al nord de Noruega rodejada de muntanyes, mar i illes, essent així el punt de partida ideal per a un viatge per latituds septentrionals o per a iniciar un itinerari o expedició gràcies a les infraestructures que trobem al ser una ciutat i gràcies als entorns naturals que disposa.

Seguidament, després de Tromsø, s'arribarà a Honningsvåg. Aquesta petita ciutat està situada al Cap Nord, al sud de l'illa de Magerøya, esdevenint així la ciutat més septentrional de Noruega i del continent Europeu. La seva situació geogràfica fa que sigui especial pel fet d'estar tan allunyada i inhòspita, la qual cosa permet viure autèntiques experiències àrtiques com ara conèixer de ben segur la fauna local.

L'itinerari finalitzarà a Alta, una petita ciutat de l'Àrtic on la natura i la civilització es fonen en un paisatge de tundra nevada. És un lloc interessant ja que gràcies a la seva ubicació, gaudeix d'un clima sorprenentment suau i un dels llocs on hi ha cels més clars, per tant, un indret excepcional per a contemplar aurores boreals i el característic crepuscle blavós de la regió de Troms og Finnmark. A més a més, és un lloc idoni per a realitzar activitats a l'aire lliure com ara el senderisme de neu, bicicleta o trineus de gossos. Cal destacar, que Alta està en procés de ser certificada com a Destinació Sostenible pel seu esforç de manera continuada per a reduir l'impacte mediambiental del turisme.

Dia 1:

A les 9h del matí es reuniran al Thon Hotel Polar de Tromsø, un hotel amb la certificació mediambiental *eco-light house* on deixaran l'equipatge i començaran la visita a la capital. La ciutat no és de grans dimensions i no té un relleu irregular, per tant la seva visita a peu és una bona opció. La jornada es dividirà en activitats durant el matí i durant la tarda. La primera jornada de l'itinerari comença essent més *indoor* que la resta dels dies, ja que el fet de poder estar a la capital de l'Àrtic permet aprofundir sobre la cultura del poble noruec, així doncs enfocant aquest primer dia amb una visió més cultural sobre noruega, l'àrtic i les seves tradicions.

Matí

Un cop descarregat l'equipatge a l'hotel, al voltant de les 9:30h es procedirà a realitzar una visita pel centre de Tromsø. La visita la durà a terme el guia local i l'objectiu d'aquesta és donar a conèixer l'ambient d'aquesta ciutat, on tot i tenir uns 64.000 habitants, s'aprecia el silenci pels carrers inclús a les hores puntes o localitzacions més concorregudes, passant pel port, els carrers i places principals, etc. Al llarg de la visita pel centre, es farà una petita parada d'uns 30 minuts. Aquesta té l'objectiu de prendre una beguda calenta i entrar en calor per a continuar amb la visita, la qual tindrà una duració total de 2h aproximadament, tenint en compte la temperatura exterior i que no es fa cap esforç físic que mantingui el cos amb calor. Sense obviar el fet que el nucli històric/urbà de Tromsø es molt reduït i la gran part de la ciutat son zones residencials.

La visita caminant per la ciutat finalitzarà al arribar al Museu de la Universitat Àrtica de Noruega. Es troba a uns 2km del centre i de fàcil accés amb autobús. La visita del museu serà realitzada també pel guia i es podran contemplar cinc exposicions permanents, incloses dues sobre la cultura i la història dels Sami (població indígena). Aquesta tindrà una duració de 2h, finalitzant a les 13:55h, donant pas a temps lliure per fer una parada per menjar i descansar abans no comenci la última visita del dia.

Tarda

A les 15:30h s'agafarà un bus urbà des de la parada *Sentrum* (centre de la ciutat) direcció a la parada de la Catedral de l'Àrtic construïda el 1965, un referent de l'arquitectura moderna de la ciutat inspirada en la natura de l'Àrtic. La visita s'iniciarà a les 16h i serà realitzada pel guia i tindrà una duració d'una hora. Per anar i tornar de la catedral, s'agafarà un bus urbà ja que cal travessar el pont que creua d'un costat a l'altre d'illa, el recorregut són 30 minuts amb autobús. Es realitza aquesta activitat a la tarda ja que la Catedral potencia el seu encant quan el sol es comença a pondre i es queda il·luminada. Alhora que es considera un *must see* a Tromsø ja que és una de les icones referents a la ciutat. La visita finalitzarà a les 17h, quan s'agafarà de nou el bus per tornar al centre i anar a l'hotel per descansar fins l'hora de sopar. S'estima arribar a l'hotel sobre les 17:25h.

Un cop finalitzada la visita i el descans on tothom tindrà temps per a dutxar-se o simplement entrar de nou en calor, es procedirà a anar a sopar al restaurant Smak, on ja

disposen d'una reserva prèvia per a les 19:15h. És un restaurant amb tan sols 24 taules, on els seus plats estan basats en productes locals. Ofereixen una experiència gastronòmica extraordinària on disposen d'un menú degustació d'onze plats, típics de l'àrtic noruec, fusionant la cuina tradicional i la innovadora. Aquí es degustaran plats i begudes típics sota el concepte de producte de km0, els quals reflecteixen la cuina tradicional del nord de Noruega. Un cop finalitzat el sopar a les 21h, es dona temps lliure fins al dia següent. Es recomana fer un tomb abans d'anar a dormir ja que és possible veure aurores boreals des de la mateixa ciutat gràcies a la latitud en que ens trobem i la poca contaminació lumínica tot i estar en una ciutat capital.

Dia 2

Matí

La segona jornada de l'itinerari comença a les 9h del matí, recollint a la recepció el pícnic que ens hauran preparat per dinar fora i realitzant el check-out de l'habitació. Les maletes les guarden a la consigna i es recolliran al final de la jornada.

L'excursió que es realitza el segon dia és per "estirar les cames" després de la visita més cultural el primer dia. La ruta que es realitzarà durant aquest matí és la de Sherpatrappa. Per arribar fins aquí agafarem el mateix bus que el dia anterior des de la estació de Sentrum a les 9:30h i arribarem fins a la parada de Fjellheisen, on just davant trobem les cabines del telefèric que puja fins al mirador de Fjellheisen, bora les 10h del matí. El telefèric s'agafarà de baixada i l'excursió fins al mirador es farà a peu. El fet que l'ascens es faci a peu i el descens amb telefèric és perquè al ser un tram amb neu i gel és més segur i fàcil fer-lo de pujada i no de baixa, on es pot relliscar amb més facilitat, alhora que a primera hora del matí es disposa de més sol per a fer la caminada.

Per tan, l'excursió cap al cim, serà a peu i es caracteritza pels 1.300 esglaons de pedra, els quals queden coberts per la neu i que comencen a Tromsdalen a l'altre illa davant del centre de Tromsø. Concretament el camí comença entremig de carrers residencials, a la urbanització de Fløyvegen i acaba en el mirador de Fjellheisen.

Per a aquesta excursió caldrà roba i calçat adequat, ja que és pel mig del bosc nevat i amb possibles plaques de gel. La ruta pot tenir una duració d'entre 40 minuts i 1h depenent de les condicions ja que és amb pendent ascendent. Les vistes durant el trajecte són

extraordinàries, alhora que es pot contemplar el bosc àrtic a tocar de la ciutat. Durant el recorregut, el guia explicarà peculiaritats sobre la fauna i flora àrtica de la zona en que ens trobem i guiarà el pas fins al cim. S'estima haver arribat a dalt bora les 11h del matí.

Tromsø es conegut popularment com “ La porta de l'Àrtic” , ja que en arribar a dalt del mirador, situat a 421m sobre el nivell del mar, contemplem la ciutat i les petites illetes que el rodegen i unes vistes infinites a les muntanyes i fiords del voltant.

Al mirador es deixa temps lliure per descansar, entrar a dins el restaurant que hi ha a l'estació del telefèric i prendre quelcom calent i recuperar-se de l'ascens i el fred. Es recomana dinar el pícnic que prèviament hem recollit a la recepció tot contemplant les vistes des del mirador. Es té previst estar a dalt del mirador durant dues hores, entre que s'entra en calor/descansa, mengen i contemplen les vistes. Un cop descansat i menjat, es tornarà a la ciutat, però aquest cop amb el telefèric, el qual ens deixa just davant de la parada d'autobusos que ens permet tornar al centre. S'agafarà el telefèric a les 13h (4 minuts fins arribar a baix) i un cop a baix enllaça amb el bus per tornar al centre. S'estima arribar al centre de la ciutat cap a les 13:30h, on recolliran les maletes de l'hotel i disposaran de temps lliure fins a l'hora de sortida del creuer que els portarà fins a Honningsvåg.

Disposen de temps lliure des de les 13:40h (quan s'han recollit les maletes a l'hotel) fins que hagin de preparar-se per arribar al port de Tromsø per embarcar cap a la següent ciutat.

Tarda

Per acabar la jornada, es dirigiran al port de Tromsø, per embarcar direcció Honningsvåg a bord de l'MS Havila Polaris, la naviliera més ecològica i ràpida per arribar més al nord de Troms og Finnmark, mentre es gaudeix del paisatge i es dorm, així doncs, sense perdre hores diürnes en viatjar. Aquest ferri pertany a la companyia Havila Kyststruten, qui ofereix creuers i línies regulars entre Bergen (sud) i Kirkenes (nord).

Aquests es caracteritzen per funcionar amb el paquet de bateries més gran del món, així doncs oferint 4 hores de navegació amb zero emissions i motors de gas natural líquid, els quals redueixen un 25% el CO2. Per tant, és una alternativa a les energies més comunes, com ara el petroli. Alhora, té un disseny del casc eficient energèticament. Totes aquestes

característiques en conjunt fan que l'Havila Polaris emeti un 90% menys d'emissions que un ferri convencional i a més a més, és completament silenciós.

El ferri surt a les 18:15h, per tant, 30 minuts abans es recomana ser a la zona del port corresponent. És a dir, es reuniran amb el guia al port a les 17:45 com a molt tard. Un cop embarcats, es dirigiran a les seves cabines per a deixar l'equipatge i gaudir de les primeres hores en aquest fabulós creuer que travessa fiords, petites illes i et transporta tot flotant per sota les aurores boreals fins arribar a un dels extrems més al nord del continent Europeu.

Pel que fa el sopar d'aquesta jornada, serà a bord del Havila Polaris, en el restaurant Havrand, el qual ofereix especialitats dels pobles pels que passa la naviliera, amb productes de km0. El sopar es serveix des de les 18h fins les 22h, després es pot contemplar el cel estrellat o amb aurores sota les butaques amb el sostre cobert de vidre que en permet la seva contemplació.

La resta de la nit és lliure. L'endemà l'esmorzar també està inclòs al preu del bitllet i cal estar a punt abans de les 10:55, hora d'arribada al port de Honningsvåg.

Dia 3

Matí

Desembarcament al port de Honningsvåg, a la illa de Magerøya, situat al Cap Nord, el punt més septentrional d'Europa, on la natura salvatge i els petits pobles pescadors conformen un paisatge d'allò més pintoresc. Allunyat del batibull turístic que s'endú el popular Nordkapp (cap nord), aquest indret ens permet gaudir de l'àrtic en la seva més pura essència sense preocupar-nos per fer cua per una fotografia a la bola del món de Nordkapp o trobar-nos amb més de 10 autobusos per accedir a un lloc en concret.

Un cop desembarcats, es dirigiran caminant a l'Hotel Scandic Honningsvåg, el qual es troba a pocs minuts a peu del port. Aquest hotel forma part de la cadena escandinava Scandic, hotels amb una política de sostenibilitat molt compromesa i amb tots els seus hotels certificats amb ecoetiquetes com ara la Nordic Swan Ecolabel.

Deixaran l'equipatge i recolliran un pícnic per dinar a la recepció de l'hotel. Seguidament es dirigiran cap al *meeting point* de Destination 71° Nord, on iniciaran un safari de natura

i fauna salvatge sobre quads elèctrics. La ruta inclou un guia especialitzat i l'equipació tècnica com casc, botes, guants, vestit tèrmic, etc. Un cop canviats i donades les instruccions, s'inicia la ruta sobre les 12:15h el qual dura 4 hores. Durant el transcurs d'aquest, s'aprofundirà sobre la fauna i flora autòctona de l'Àrtic, es passarà per indrets costaners i interiors, fet que permet contemplar animals com ara foques, àguiles, la perdiu i la guineu àrtica, rens i la imponent vista del paisatge tot cobert de blanc amb els pobles de lluny ressaltant per les seves casetes de color vermell. Durant aquesta ruta, es faran diverses parades explicatives, per a fotografiar i per a contemplar i gaudir del paisatge.

Hora prevista d'arribada de la ruta amb quads sobre les 16:15h.

Tarda

Realitzar el check-in i fer un petit descans fins les 18h, quan es reuniran de nou amb el guia de l'itinerari al hall de l'hotel, on procediran a anar a una zona allunyada del poble a peu. Allà, el guia els ensenyarà com muntar un *Lavvu*, una tenda tradicionalment utilitzada pels Samis, molt similar als tipis i preparada per exteriors en temperatures extremes i que permet creat un foc a dins de manera segura.

Per aquesta part final de la jornada aniran equipats amb roba i calçat adequat, ja que el sol ja s'haurà post i les temperatures baixaran, és per això que se'ls hi proporcionaran llanternes i equipació necessària que els hi indiqui el guia.

Un cop arribar en el punt allunyat del centre, es muntarà el *Lavvu*, amb una foguera a dins on prepararan el sopar plegats i contemplaran aurores boreals i faran fotografies. El sopar està inclòs al preu de la jornada i es basa productes tradicionals noruecs: sopa de carn de ren per entrant i salmó salvatge a la brasa amb *Lefse* (pa típic noruec).

Retorn a l'hotel un cop sopat i gaudit de les aurores.

Dia 4

Matí

A les 6:30h del matí ens reunim tots al hall de l'hotel amb el guia per realitzar el check-out i guardar les maletes a la consigna per a dirigir-nos de nou al port de Honningsvåg, on iniciarem una ruta d'observació de mamífers i aus marines. L'hotel ens proporciona l'esmorzar inclòs en el preu amb un esmorzar tipus pícnic (de manera gratuïta) per a que es pugui menjar a bord si interessa.

A les 7h del matí s'embarcarà en un catamarà híbrid de la companyia Brim Explorer, especialitzada en rutes aquàtiques *eco-friendly* pels fiords i illes més coneguts del nord de Noruega. La ruta es realitza de bon matí ja que el sol ja ha sortit i permet la contemplació dels animals de manera més còmoda, alhora que la llum és molt especial i permet veure com el sol va enlairant-se a l'horitzó. Aquest permet gaudir d'una perspectiva única de les majestuoses vistes i animals que s'observen al llarg de la ruta, el qual té una duració de 4h, acabant així a les 11h del matí. El guia de l'itinerari durà a terme l'explicació de la ruta.

A les 11h del matí s'arriba de nou al port de Honningsvåg i es disposa de temps lliure per anar fins l'hotel (uns minuts a peu des del port) per a agafar l'equipatge i menjar quelcom mentre es descansa una miqueta abans d'agafar un bus a les 12:20h el qual ens portarà a l'últim destí de l'itinerari, Alta. Es recomana el bar de l'hotel el qual té la cuina oberta tot el dia i ofereix entrepans calents amb vistes a Honningsvåg.

Tarda

A les 12:20 surt l'autobús des de l'estació d'autobusos de Honningsvåg (10 min a peu de l'hotel), amb direcció a Alta, una ciutat moderna que ofereix tot tipus de facilitats al mig del no res envoltada d'una natura inhòspita que permet viure el contrast de la civilització i la natura verge a pocs minuts del centre.

Aquest recorregut té una duració de 3h 30 min. És una opció ecològica amb vistes panoràmiques amb còmodes seients amb endolls i *wifi* gratuït. Un avantatge de viatjar amb autobús tot i ser un trajecte llarg, és que el fet d'estar asseguts a certa alçada del terra, suposa una bona oportunitat per admirar el paisatge de manera còmode i sense passar fred. El recorregut permet contemplar la costa en gairebé tot moment, igualment que les

montanyes nevades. El bus realitza diferents parades al llarg del trajecte però se'n realitzaran dues on els passatgers podran baixar durant 10 minuts per anar als serveis, etc.

El bus arriba a l'estació central d'Alta a les 15:50 de la tarda, on els recollirà el *transfer* del Holmen Husky Lodge, una empresa familiar d'allotjament i activitats iniciada per una parella local especialitzada en el *mushing* i que avui dia ja son dues generacions després els qui gestionen el negoci amb l'objectiu de transmetre als clients la passió pels trineus tirats per gossos i la bellesa de la natura de l'Àrtic.

Disposaran de la resta de la tarda lliure on podran gaudir de l'experiència de Glàmping en una de les bombolles del Lodge, on passaran la nit i podran gaudir de les aurores boreals des del llit i sentir-se més a prop de la natura que mai. El sopar és d'elecció pròpia, però es recomana la casa principal del recinte on disposen de bar i restaurant sense haver-se de desplaçar.

Dia 5

Matí

L'últim dia de la jornada iniciarà amb la introducció al món del *mushing*. La visita serà duta a terme per un guia especialitzat de Holmen Husky Lodge, qui també proporcionarà roba adequada per a realitzar la visita, la qual estarà dividida en dues parts, la primera més practico-teòrica complementada amb l'*storytelling* del guia especialitzat de Holmen Husky, dividida en 3 parts i la última part de la visita que es basa en la excursió amb trineu de gossos. Aquesta començarà a les 10h del matí i tindrà una duració de 2h 45 minuts aproximadament, així finalitzant a les 12:45h.

- Conèixer als Huskies adults i posteriorment a les cries. L'objectiu és familiaritzar-se amb els gossos i formar una confiança amb el grup de trineu. (45 min).
- Explicació i breu demostració de les cures que reben els gossos, com ara l'alimentació, entrenament, protecció de la pell, inspeccions mèdiques, etc. (30 minuts).
- Presentació pràctica de com es porta un trineu i com funciona l'assignació dels gossos en el trineu i com aquesta influeix en el moviment i velocitat. (30 minuts).
- Excursió en trineu per el bosc àrtic dels voltants de la ciutat d'Alta. (1h).

Un cop finalitzada l'activitat es donarà temps lliure per a menjar i descansar. L'àpat del migdia d'aquesta jornada es considera d'elecció pròpia.

Tarda

A les 15h es reuniran amb el guia de l'itinerari a Holmen Husky per a realitzar l'última activitat d'aquest itinerari, la qual es basa en una excursió amb *fat bikes*, un tipus de bicicleta adaptada per anar per la neu, es caracteritzen per tenir unes rodes molt més grans que les convencionals per tal d'aportar més superfície per a repartir el pes, fent així més senzill el seu moviment a la neu o sorra.

En aquesta excursió els acompanyarà el guia de l'itinerari i tindrà una duració d'1h i 30 minuts. Aquesta, es realitzarà sortint del Holmen Husky Lodge, qui ofereix un lloguer de bicicletes. Es travessarà el bosc fins arribar al fiord, on es continuarà vorejant la costa del fiord, fet que permet gaudir d'unes vistes magnífiques mentre es practica un esport d'aventura amb neu.

Es calcula arribar de nou al Lodge cap a les 17h, on deixaran les bicis i disposaran de la resta de la tarda descansant o acabant de gaudir de l'entorn on estan allotjats.

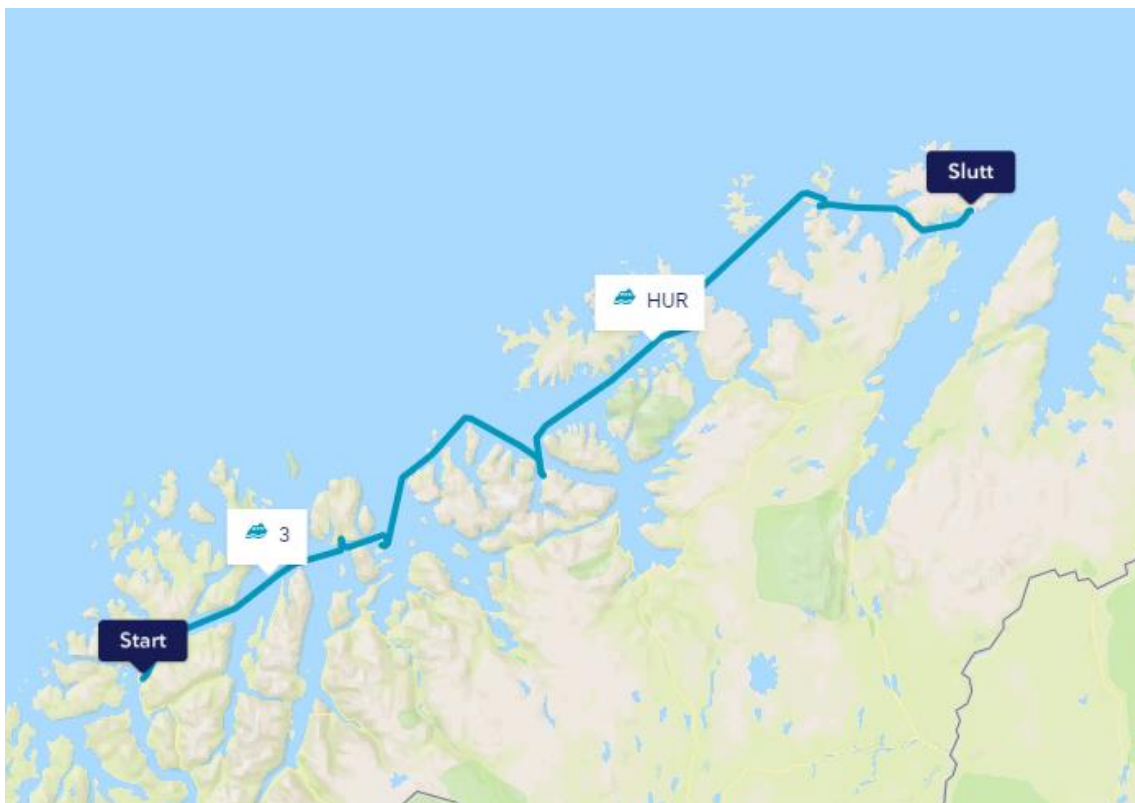
L'itinerari finalitza al fer el check-out de la bombolla on han passat la nit de Glamping, una modalitat d'allotjament que combina la experiència d'acampar a l'aire lliure amb el luxe i la comoditat pròpia dels millors hotels.

Finalment, es dona pas a que tothom pugui marxar per la via de transport que més li convingui segons la seva procedència o bé restar una nit més a Alta. El poble disposa d'estació d'autobusos, lloguer de cotxes elèctrics, aeroport i port.

3.5. El recorregut

El recorregut es defineix segons el traçat i el perfil longitudinal. És la selecció de les vies de comunicació que es poden trobar en el mapa i que permeten realitzar l'itinerari, accedir als pobles, als recursos, etc. En els mapes següents, es pot apreciar les rutes que s'utilitzaran per a accedir a les diferents ciutats de l'itinerari segons el mètode de transport utilitzat.

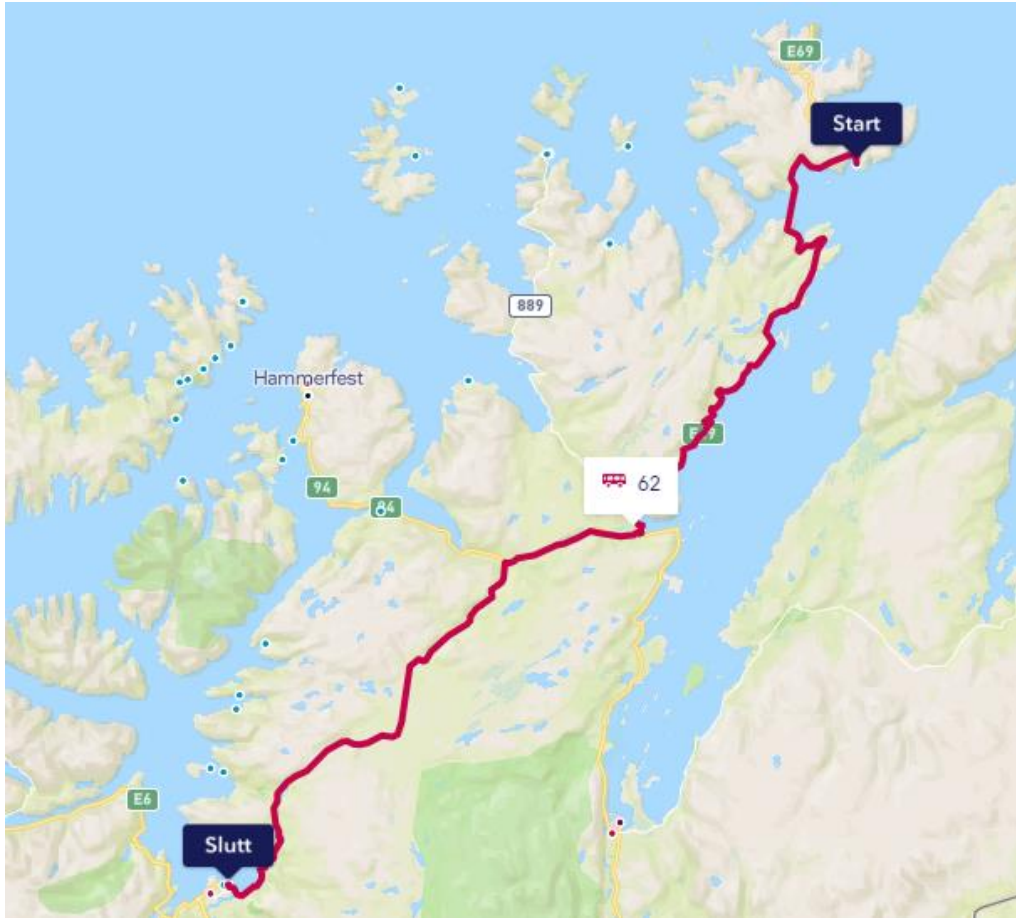
Imatge 7: Recorregut de Tromsø a Honningsvåg amb vaixell

Font: elaboració pròpia a partir d' ENTUR

En aquest mapa veiem el recorregut que es realitza des del port de Tromsø fins el port de Honningsvåg a bord de l'Havila Polaris, el recorregut té una duració d'aproximadament setze hores, durant aquest transcurs, els clients estaran gaudint de les vistes i del viatge, sopant i passant la nit a bord a la seva cabina.

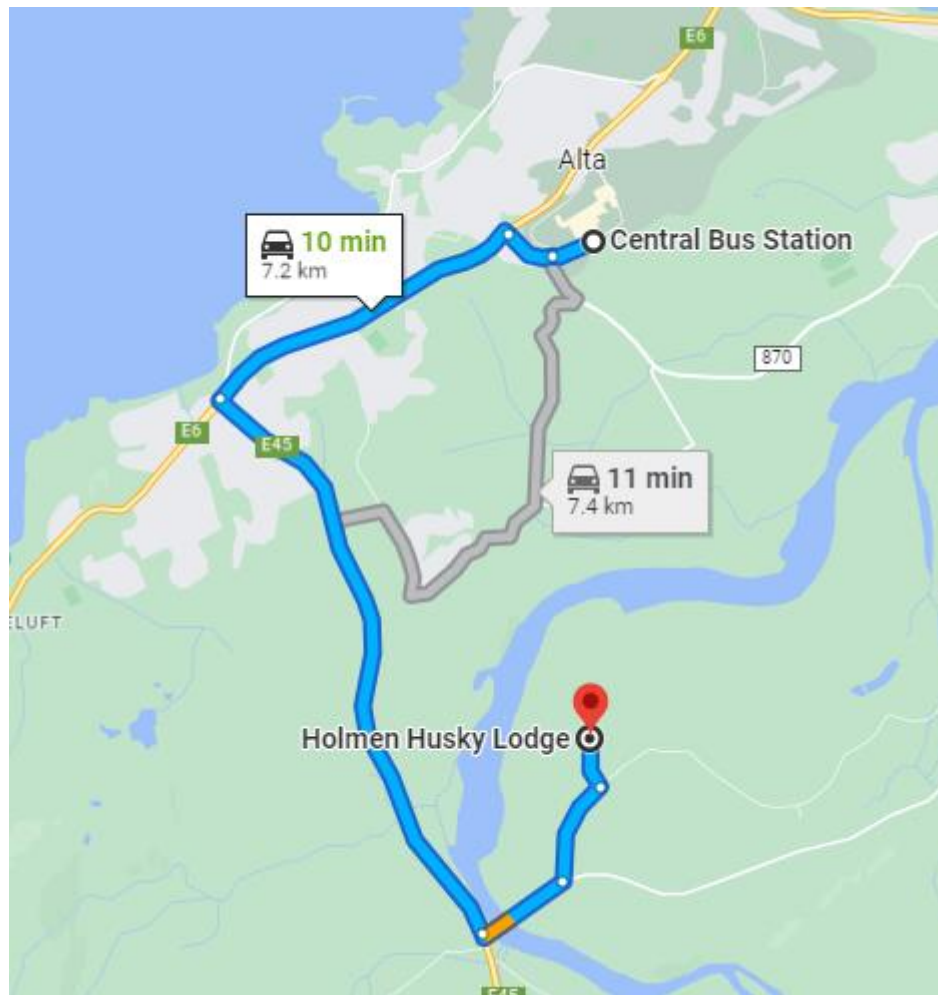
Imatge 8: Recorregut de Honningsvåg a Alta amb autobús

Font: Elaboració pròpia a partir d'ENTUR

Aquest mapa mostra la ruta que es farà en autobús des de Honningsvåg fins a Alta, la qual té una duració de tres hores i trenta minuts, realitzant les respectives parades que té aquesta línia.

Imatge 9: Recorregut de l'estació d'autobusos d'Alta a Holmen Husky Lodge

Font: Elaboració pròpia a partir d'ENTUR

Aquest mapa mostra el recorregut que es farà en cotxe des de l'estació d'autobusos d'Alta fins a Holmen Husky, el lloc on passaran la nit de Glàmping. El recorregut serà dut a terme en cotxe pel *transfer* de l'allotjament i té una duració d'uns onze minuts.

3.6. Quadres tècnics

Es pot trobar tota la informació necessària per a cada etapa de l'itinerari desglossada en els quadres tècnics, els quals mostren cada etapa, recorregut, parada i visites que es realitzen al llarg d'una jornada. Aquests serveixen com a suport de la jornada pel guia acompanyant i s'estructuren de la següent manera:

Taula 4: Quadre tècnic dia 1

Etapas	Mitjà de desplaçament	Quilometratge		Temps		Parades i visites	Horari
		Parcial	Total	Viatge	Parada		
Thon Hotel Polar	Lliure					Arribada a l'hotel per via lliure	9:00h
					0:30h	Benvinguda i descarregar equipatge	9:30h
Carrer Storgata	A peu	400m	400m	5 minuts	20 minuts	Visita guiada	10:05h
Catedral de Tromsø	A peu	300m	700m	4 minuts		Visita guiada	10:30h
					0:30 minuts	Lavabo i entrar en calor	11:00h
Port de Tromsø	A peu	900m	1,6km	10 minuts	20 minuts	Visita guiada	11:30h
Museu de la Universitat Àrtica de Noruega	Autobús	3,3km	4,9km	22 minuts	2h	Visita guiada	13:55h
					1h	Dinar lliure	15:25h
Catedral de l'Àrtic	Autobús	5,8km	10,7km	30 minuts	1 hora	Visita guiada	17:00h
Centre Tromsø	Autobús	1,6km	12,3km	10 minuts		Arribar a la parada del autobús	17:25h
					1:30h	Temps lliure, poden tornar a l'hotel	18:55h
Restaurant Smak	A peu	750m	13km	9 minuts	2h	Sopar degustació	21:00h
Thon Hotel Polar	A peu	750m	13,8km	10 minuts		Dormir	21:15h

Font: Elaboració pròpia

Taula 5: Quadre tècnic dia 2

Etapas	Mitjà de desplaçament	Quilometratge		Temps		Parades i visites	Horari
		Parcial	Total	Viatge	Parada		
Thon Hotel Polar							9:00h
					0:30 minuts	Check-out i recollida de pícnic	9:30h
Fjellheisen	Autobús	2,9km	2,9km	20 minuts		Comença excursió a peu	9:50h
Sherpatrappa	A peu	1,1km	4km	1h		Excursió a peu guiada	11:00h
					2h	Temps lliure i pícnic	13:00h
Fjellheisen	Telefèric	750km	4,7km	4 minuts		Baixar en telefèric	13:05h
Thon Hotel Polar	Autobús	2,9km	7,6km	20 minuts		Recollir les maletes	13:40h
					4h	Temps lliure	17:40h
Port de Tromsø	A peu	450m	8km	5 minuts		Embarcament a l'Havila Polaris	17:45h

Font: Elaboració pròpia

Taula 6: Quadre tècnic dia 3

Etapas	Mitjà de desplaçament	Quilometratge		Temps		Parades i visites	Horari
		Parcial	Total	Viatge	Parada		
Port de Honningsvåg						Desembarcament	10:55h
Hotel Scandic Honningsvåg	A peu	750m	750m	10 minuts		Deixar equipatge i recollida de pícnic	12:00h
Destination 71° Nord	A peu	350m	1,1km	4 minuts	4h	Ruta quads elèctrics	16:15h
Hotel Scandic Honningsvåg	A peu	350m	1,4km	4 minuts	1h i 40 minuts	Check-in i descans	18:00h
Holz Hütte	A peu	1,2km	2,6km	15 minuts	2h i 15 minuts	Fer campament <i>lavvu</i> i sopar	20:30h
Hotel Scandic Honningsvåg	A peu	1,2km	3,8km	15 minuts		Dormir	20:45h

Font: Elaboració pròpia

Taula 7: Quadre tècnic dia 4

Etapas	Mitjà de desplaçament	Quilometratge		Temps		Parades i visites	Horari
		Parcial	Total	Viatge	Parada		
Hotel Scandic Honningsvåg							6:15h
					0:20 minuts	Check-out i agafar esmorzar	6:45h
Port de Honningsvåg	A peu	750m	750m	10 minuts	4h	Safari de mamífers marins	11:00h
					1h	Temps lliure	12:00h
Estació de busos de Honningsvåg	A peu	220m	970m	3 minuts		Agafar autobús cap a Alta	12:20h
Estació central d'Alta	Autobús	207km	207,9km	3:30h			15:50h
Holmen Husky Lodge	Transfer	7,2km	215,1km	10 minuts		Check-in a l'hotel i tarda lliure	16:00h

Font: Elaboració pròpia

Taula 8: Quadre tècnic dia 5

Etapas	Mitjà de desplaçament	Quilometratge		Temps		Parades i visites	Horari
		Parcial	Total	Viatge	Parada		
Holmen Husky Lodge		0km	0km		1h	Esmorzar	9:00h
					3h	Activitat de <i>mushing</i>	10:00h
					2h	Menjar i descansar	13:00h
					2h	Excursió amb <i>fat bikes</i>	15:00h
						Check-out i comiat	17:00h

Font: Elaboració pròpia

3.7. Comercialització

La comercialització és un aspecte molt important a tenir en compte ja que serà de la manera que es pretén arribar al client. És per això que cal ser conscients de les vies de comunicació que s'utilitzaran segons el públic al qual ens dirigim. Es parteix de la base de que l'agència de viatges compta amb una pàgina web pròpia amb els diferents itineraris que comercialitza, no només amb l'itinerari de Troms og Finnmark.

Com a principal via de comercialització, trobem les xarxes socials, les quals permeten arribar a un gran ventall de públic, no només a joves, sinó a persones de totes les edats. Instagram i Facebook seran les principals xarxes socials per les que s'arribarà al client, ja que són xarxes socials de fotografia i vídeos, pel que són molt visuals i atractives. Els vídeos gravats amb dron o GoPro poden donar molt valor afegit al contingut de les publicacions, permeten al client transportar-se mentalment a la destinació. Un dels objectius d'aquestes plataformes serà el de crear comunitat mitjançant la creació de contingut informatiu de qualitat sobre la zona de l'itinerari.

Cal tenir en compte que el nostre perfil de consumidor busca una campanya de publicitat que ofereixi certa qualitat i que li proporcioni informació valuosa, coneixements, records, etc. Per això, una de les coses que no es farà es enviar *Spam*.

En un futur, quan ja es tingui una cartera de clients, es podria estudiar la possibilitat d'invertir en campanyes de *e-marketing*. És a dir, un cop es tenen les dades del client, oferir promocions i personalitzar l'itinerari per la regió en diferents zones. L'objectiu és el de fidelitzar al client amb noves propostes d'itinerari al comtat de Troms og Finnmark, sempre seguint amb els valors de la sostenibilitat.

3.8. El pressupost

Per a aquest itinerari de 5 dies per la regió de Troms og Finnmark, a continuació es desglossa i es calcula el preu de cost dels serveis d'allotjament, àpats, activitats, entrades, transport i assegurança de viatge.

Els costos d'aquest treball, en la seva majoria, són variables perquè depenen de la quantitat de persones que participin a l'itinerari i els costos totals són els mateixos. És a dir, com més persones hi hagin al viatge, més costos hi hauran.

Pel que fa el preu, està calculat amb corones noruegues (NOK), ja que els preus estan extrets a partir dels prestadors de serveis locals. Finalment, es mostra el preu total de l'itinerari també amb Euros per a fer més fàcil la seva comprensió.

Allotjament

Els hotels el qual s'han escollit per l'itinerari són de categoria mitjana-alta, ja que després de realitzar la major part de visites i activitats als diferents indrets, voldran una mica de tranquil·litat i comoditat alhora. A tots els hotels contractats, s'hi inclou la nit d'allotjament i l'esmorzar de l'endemà. S'hi ha de sumar també l'impost turístic municipal per persona i per nit. Així doncs, aquest és el pressupost d'allotjament corresponent:

Taula 9: Pressupost allotjament

Allotjament CV	
LLOC	PREU
Hotel Thon Trosmo	1140NOK
Vaixell on dormen	1828NOK
Scandic Honningsvåg	1035NOK
Dome Husky Lodge	3600NOK
	7603NOK

Font: Elaboració pròpia

Transport

Els mitjans de transport utilitzats per a fer l'itinerari, estan pensats per a ser el més sostenible possible, ja que l'itinerari evita a tota costa utilitzar el mètode de transport aeri ja que com s'ha comentat anteriorment, es té en compte que segurament ja s'haurà realitzat un desplaçament aeri des del país de procedència dels clients, ja que la regió de Troms og Finnmark és de difícil accés al estar tan allunyada de la majoria de capitals europees, on sol ser més fàcil accedir-hi per altres vies. A continuació es detalla el pressupost del transport:

Taula 10: Pressupost Transport

Transport CV			
Tipus	Preu	usos	PREU TOTAL
Bus Tromso	36NOK	6	216NOK
Bus Honningsvåg-Alta	450NOK	1	450NOK
Telefèric	260NOK	1	260NOK
<i>Transfer estació Alta</i>	180NOK	1	180NOK
			1106NOK

Font: Elaboració pròpia

Activitats guiades

Les activitats guiades que es realitzaran en aquest itinerari estan dirigides per un guia local expert en cada una de les activitats, així doncs, oferint una experiència més única, professional i autèntica. Aquest és el pressupost de les activitats:

Taula 11: Pressupost activitats

Activitats CV	
Safari Quads Elèctrics	280NOK
Safari marítim catamarà	1560NOK
<i>Mushing</i>	1265NOK
3105NOK	

Font 1: Elaboració pròpia

Entrades

Aquí es pot veure desglossat el preu de les entrades que es realitzen al llarg de l'itinerari:

Taula 12: Pressupost entrades

Entrades CV	
Lloc	Preu
Catedral de l'Àrtic	40NOK
Museu Àrtic	150NOK
Museu Alta	90NOK
	280NOK

Font: Elaboració pròpia

Àpats

Pel que fa els àpats, inclou l'esmorzar de tots els hotels contractats, alhora que s'ofereix un pícnic alguns dels dies per a que els clients gaudeixin de l'activitat sense haver de perdre temps extra per a anar a algun lloc a dinar o esmorzar. Pel que fa els dinars i sopars, com es pot comprovar al detall de les jornades, alguns dels àpats no estan inclosos ja que es consideren de lliure elecció. Els àpats que estan inclosos al preu de l'itinerari s'han escollit de manera que ofereixin productes de km0 i tradicionals per brindar una experiència única al client. El pressupost dels àpats és el següent:

Taula 13: Pressupost Àpats

Restauració CV	
Lloc	Preu
Smak Tromso	1095NOK
Sopar vaixell	500NOK
Picnic matí	150NOK
Sopar Lavvu	300NOK
Pícnic mati	150NOK
	2195NOK

Font 2: Elaboració pròpia

Assegurança

Es contractarà l'assegurança de viatges de l'empresa Axa, anomenada "Schengen Europe Travel" la qual ofereix assistència les 24h de dia tots els dies de l'any i té un cost de 30 euros. Aquesta cobreix la repatriació en cas d'accident o malaltia i despeses d'hospitalització i medicació necessària durant l'hospitalització, entre d'altres.

Taula 14: Pressupost Assegurança

ASSEGURANÇA CV	
Axa	300NOK

Font 3: Elaboració pròpia

Guia acompanyant

El guia acompanyant, cobra per persones que realitzen l'itinerari i no per una estada total. A continuació, es mostra el preu del guia acompanyant, depenent de les persones que siguin:

Taula 15: Taules pressupost guia segons n° de persones

GUIA ACOMPANYANT	
CF GRUP	CF PERSONA (2PAX)
15000	7500NOK

GUIA ACOMPANYANT	
CF GRUP	CF PERSONA (10PAX)
15000	1500NOK

GUIA ACOMPANYANT	
CF GRUP	CF PERSONA (5PAX)
15000	3000NOK

GUIA ACOMPANYANT	
CF GRUP	CF PERSONA (15PAX)
15000	1000NOK

Font: Elaboració pròpia

3.8.1. Càlcul del preu de venda al públic

El benefici de l'agència s'ha fixat en un marge de benefici d'un 15%, així doncs, el PVP, dependrà segons el número de persones que facin l'itinerari. En el supòsit, que facin l'itinerari tan sols dues persones, el PVP seria de: 26.744,55NOK

Taula 16: Càlcul de Preu de Venda al Públic

PREU COST X PAX				
	CV	CF GRUP	CF PAX	PVP= 26774,55NOK
ALLOTJAMENT	7603NOK			
TRANSPORT	1106NOK			
ACTIVITATS	3105NOK			
ENTRADES	280NOK			
RESTAURACIÓ	2195NOK			
GUIA ACOMP		15000NOK	7500NOK	COST TOTAL
ASSEGURANÇA	300NOK			
PREU COST	14589NOK	15000NOK	7500NOK	22089NOK

Font: Elaboració pròpia

S'han fet els càlculs de preu de venda de l'itinerari en cas de tenir diferents nombres de persones en el grup, tenint en compte que el preu de cost del guia unitari varia segons el número de persones que el realitzin.

És a dir, el PVP seria el següent segons número de persones que el realitzin:

- Si fossin cinc persones = 21.320NOK = 2.101,02 €
- Si fossin deu persones = 19501,82NOK = 1921,85€
- Si fossin quinze persones = 18895,76NOK = 1862,12€

3.8.2. Càlcul del llindar de rendibilitat

A través del càlcul del llindar de rendibilitat, s'ha pogut comprovar que per a realitzar l'itinerari és necessari un mínim de 2 persones per tal de que sigui rendible.

$$PM = \frac{CF \text{ GRUP}}{PVP - CV \text{ PERSONA}} = \frac{1500}{12185,55} = 1,23 = 2 \text{ persones.}$$

4. Conclusions

Ens trobem en una zona d'estudi molt vulnerable i fràgil situada a l'Àrtic noruec, una de les zones geogràfiques més septentrionals d'Europa on actualment es promouen programes de recuperació i conservació del medi natural, però que per desgràcia continuen semblant insuficients per als científics i també els locals, qui més veuen que aquest canvi els està afectant directament.

Pel que fa el desenvolupament turístic d'aquest indret, algunes de les activitats que s'hi promouen i els principals recursos turístics que generen el motiu principal del viatge són les següents: senderisme, observació d'aus, safaris d'animals en llibertat, caiac pels fiords i glaceres, observació d'aurores boreals, etc. En general, es tracta d'activitats que, practicades d'una manera respectuosa i en grups reduïts, no suposen un risc per a la conservació del medi natural, tot i que els darrers anys la seva proliferació i l'increment del nombre de practicants han obligat sovint a regular-ne la pràctica.

Tanmateix, en referència als autors estudiats, s'ha comprovat que el turisme per si mateix no serà mai sostenible del tot. El turisme forma part d'una activitat econòmica molt important a dia d'avui a nivell mundial i és quelcom que genera uns impactes negatius que poden ser de gran magnitud, fins al punt de devaluar els atractius, com per exemple els espais naturals, que han motivat el desplaçament i la visita. Alhora, també sabem que el mateix turisme pot ser la clau per a la recuperació i la contribució a la millora i manteniment dels atractius d'un territori si aquest és gestionat de manera adequada.

Ens trobem davant d'un dilema important, d'una activitat econòmica que té els seus pros i els seus contres. És per això que un desenvolupament sostenible i unes pràctiques ecoturístiques poden ajudar a trobar aquest equilibri entre el turisme, l'economia i la preservació dels ecosistemes. D'acord amb aquestes pràctiques i principis, quan parlem d'ecoturisme i sostenibilitat, s'ha d'associar a una pràctica respectuosa amb el medi natural i amb els valors culturals. Aquest, ha d'organitzar tots els components de la seva oferta incorporant aquests principis, des dels desplaçaments als allotjaments o les activitats que s'hi desenvolupin.

Les mesures que impulsen la sostenibilitat en tots els seus tres eixos (social, ambiental i econòmic) són quelcom a tenir en el punt de mira a l'hora de gestionar una destinació. És

per això, que és necessari que les actuacions de l'administració es fonamentin en la cautela ambiental i en el coneixement i avaluació dels impactes que produeix l'activitat turística per tal de poder aplicar mesures preventives o correctores adequades en cas necessari.

En definitiva, el turisme sostenible no pretén parar el creixement turístic (ja que és quelcom gairebé impossible), sinó que proposa un model diferent basat en un canvi de mentalitat per tal de la indústria i de tots els actors del sector, inclòs el propi turista, de manera que permeti gestionar els fluxos turístics de manera eficient, responsable i beneficiosa a llarg termini, amb un impacte ambiental i social baix i que el recull de tot comporti una millora de la qualitat de vida dels habitants de la zona.

Al llarg de l'estudi es mostren dos casos a escala mundial referents pel que fa les iniciatives sostenibles a l'hora de gestionar la destinació. Primerament s'estudia Costa Rica, amb un model de gestió reactiu, on han mitigat la problemàtica un cop l'ecosistema ja ha estat malmès o ja ha comportat problemes greus en la vida dels ecosistemes. Com a exemple oposat, Bhutan mostra un model de gestió proactiu, s'han avançat al problema i han dut a terme polítiques turístiques responsables per tal de no haver de mitigar el problema. Aquest exemple de gestió turística és el que interessa per gestionar el turisme i activitats que es realitzen en una destinació d'alt risc ambiental, com ho és Troms og Finnmark.

Seguidament, el factor clima és un fet a destacar de l'indret que s'estudia, ja que són zones on els efectes negatius de les activitats atròpiques són més notables, com ara l'augment de temperatures i la disminució del confort climàtic, perjudiquen les activitats turístiques que es vulguin desenvolupar, com n'és un exemple, el turisme de neu, el qual es veu afectat directament pel canvi climàtic i la temperatura global, la qual any rere any redueix el nombre de dies anuals favorables per a la realització d'activitats vinculades a la neu, fet que obliga al sector a diversificar la seva oferta fora de la temporada d'hivern (en el cas de les estacions d'esquí) per tal de minimitzar el risc econòmic. Per aquesta raó, tan turistes com professionals del sector turístic, han de tenir clares les responsabilitats i impactes ambientals que suposen viatjar a espais com aquests.

Un altre factor important a l'hora de crear un itinerari en aquest indret, és l'accessibilitat. Al llarg d'aquest estudi s'ha comprovat que al ser una zona tan allunyada de la resta de

capitals i punts d'accés principals al país, l'accessibilitat queda molt limitada a l'ús del transport aeri, ja que les vies terrestres també queden limitades a una carretera principal que uneix tot el nord de Troms og Finnmark. El mateix passa amb el transport ferroviari, inexistent en aquesta regió. Finalment, el transport marítim suposa una gran pèrdua de temps ja que no és l'opció més ràpida, però en segons quins casos, tal com s'ha comprovat, pot suposar una alternativa més ecològica que l'avió.

Així doncs, aquest comtat disposa de petits aeroports i ports a molts dels municipis i ciutats principals. Per tan, a manera més ràpida d'accedir-hi és amb avió, tot i que sigui una opció poc ecològica. S'ha de tenir en compte que en l'hipotètic cas de que els clients provenen de qualsevol indret d'Europa, hauran de fer una escala a la capital del país (Oslo), per tal d'enllaçar amb un altre vol que els porti fins algun dels aeroports de Troms og Finnmark.

Pel que fa la creació d'un itinerari eco-sostenible en aquest indret, com s'ha esmentat anteriorment, la climatologia suposa un factor clau que condiciona el tipus de turisme que s'hi desenvolupa segons l'època de l'any, ja que les temperatures i altres fenòmens atmosfèrics condicionen les activitats que es puguin realitzar, tanmateix, ho és la equipació i preparació necessària per a realitzar segons quines activitats a l'aire lliure. És per això que primerament cal tenir clar la època en que es vol dur a terme el viatge o itinerari, ja que aquesta condicionarà totalment el tipus d'activitat. Tot i així, moltes de les activitats a l'aire lliure es poden realitzar a totes les èpoques de l'any, tot i que pugui haver-hi una diferència d'entre 15°C i 20°C entre l'estiu i l'hivern, totes dues temporades amb els seus respectius atractius, com ara les aurores boreals a l'hivern i el sol de mitjanit a l'estiu. Caldrà tenir en compte aquest fet per tal d'advertir correctament al client.

Per a la realització de l'itinerari, s'han creat uns quadres tècnics els quals serveixen de suport pel guia. En aquests hi queden reflectides totes les jornades de l'itinerari segons la hora de sortida i arribada, el temps que es triga a realitzar una activitat, les estones lliures, etc. Una gran eina de suport per tal de seguir l'itinerari marcat prèviament.

Finalment, pel que fa el pressupost, s'ha comprovat que a partir de dues persones, l'itinerari és rendible. Per tant, sempre i quan l'ocupació sigui mínim de dues persones, serà econòmicament viable.

4. Bibliografia

Aulet, S. (2020). Assignatura Creació d'Itineraris i Viatges Combinats, UdG UdG [Apunts acadèmics]. UdGMoodle

Benito, F. (2020). La Fusió dels pols s'accelera: l'Àrtic ja ha perdut una àrea com cinc vegades Espanya, Regió 7. Recuperat de: <https://www.regio7.cat/canvi-climatic/2020/01/24/fusio-dels-pols-sacelera-lartic/593225.html>

European Environmental Agency. (2022). Ecotax. Recuperat el 13 de novembre de 2022 de: <https://www.eea.europa.eu/help/glossary/eea-glossary/ecotax>

Generalitat de Catalunya, & Àrea Protegida de les Illes Medes. (2008). Pla rector d'ús i gestió de l'àrea protegida de les Illes Medes.

https://parcsnaturals.gencat.cat/web/.content/home/montgri_illes_medes_baix_ter/coneix-nos/organs_rectors_i_de_participacio/pla_medes.pdf

Goodwin, H. (2016). Responsible Tourism: Using tourism for sustainable development. https://www.goodfellowpublishers.com/free_files/fileContents,%20Preface%20and%20Foreword.pdf

Gómez Matín, M. B. Turisme i canvi climàtic, Atles del turisme a Catalunya. Recuperat de: <http://www.ub.edu/mapaturismecat/ARTS/264.html>

Greenpeace. (2020). Àrtico, Greenpeace España. Recuperat de: <https://es.greenpeace.org/es/trabajamos-en/oceanos/artico/>

Hernández, K. G. R. (2020). Impactos del turismo en el cambio climático. <https://www.ine.es/daco/daco42/frontur/frontur1219.pdf>

Instituto del Turismo Responsable & Biosphere. (2017). Manifiesto de la Empresa Turística Responsable.

<https://www.biospheretourism.com/assets/arxius/5ad1aa5a5836056044f0d61601d4605c.pdf>

Instituto del Turismo Responsable & Biosphere. (2017). Manifiesto del Viajero Responsable.

<https://www.biospheretourism.com/assets/arxius/3bfbc0e5868f5f9ae2ef1d80a0466b5b.PDF>

Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC). (2014). Climate Change 2014: Impacts, Adaptation, and Vulnerability [Vídeo].

<https://www.youtube.com/watch?v=jMIFBJYpSgM>

Kotler, P., & Armstrong, G. (2007). Marketing: Versión para Latinoamérica.

http://190.116.26.93:2171/mdv-biblioteca-virtual/libro/documento/5-ae2RPoAMz8rYJUK-YCw-_MARKETING.pdf

Nikel, D. (2021). Hurtigruten To Cut Norway Coastal Cruise CO2 Emissions By 25%. Forbes. Recuperat de:

<https://www.forbes.com/sites/davidnikel/2021/05/11/hurtigruten-to-cut-norway-coastal-cruise-co2-emissions-by-25/?sh=2c292e4b47d1>

Norway | OECD Tourism Trends and Policies 2020

<https://www.oecd-ilibrary.org/sites/1db86220-en/index.html?itemId=/content/component/1db86220-en>

Organització de les Nacions Unides. (2020). Cambio Climático. La Acción Climática Comienza ahora. Recuperat de:

<https://www.un.org/es/climatechange>

Organisation for Economic Cooperation and Development. (2020). Tourism & Policies 2020. Recuperat de:

Organització Mundial del Turisme (OMT) (2020). Cambio Climático: Transformar el turismo para la acción por el clima. (s.d) Recuperat de:
<https://www.unwto.org/es/desarrollo-sostenible/cambio-climatico>

Organització Mundial del Turisme. (2020). (s.d) Cambio Climático, Las emisiones de CO₂ del Sector Turístico Correspondientes al Transporte. Recuperat de:

<https://www.e-unwto.org/doi/pdf/10.18111/9789284421992>

Picarzo, L. (2013). *Expedición al Ártico*. Recuperat de:

<http://archivo-es.greenpeace.org/espana/es/GPmagazine/GPM07/Expedicion-al-Artico/index.html>

Programa de les Nacions Unides pel Medi Ambient. (2022). *Declaració del Quebec sobre l'ecoturisme del 22 de maig del 2022*.

<http://www.turismoycooperacion.org/OBSERTUR/X/03.pdf>

Real Embajada de Noruega en Madrid. (2022). *Visite Noruega*. Recuperat de:

<https://www.norway.no/es/spain/servicios-info/visit/>

Reverté, F. G. (2015). Caracterización de la oferta comercializada bajo la etiqueta de turismo responsable en España. *Boletín de la Asociación de Geógrafos Españoles*, 2015(67), 189-212. <https://doi.org/10.21138/bage.1823>

Schnuer, J. (2019). Explorar el Ártico puede ser transformador, pero hay que hacerlo de forma responsable: Sigue estos consejos para contribuir a la preservación de la frágil tundra y sus habitantes. *National Geographic. Viajes y Aventura. Medio ambiente*. (2019). Recuperat de:

<https://www.nationalgeographic.es/viaje-y-aventuras/2019/10/como-visitar-el-artico-de-forma-responsable>

Schwartz, C. (2021). Perforaciones petroleras en el Ártico: Noruega en los tribunales, EU Green Deal News. Recuperat de: <https://eugreendeal.news/perforaciones-petroleras-en-el-artico-demanda/>

Statistics Norway. (maig 2022). *Environment & Transport: Transport and Tourism*. Recuperat de: <https://www.ssb.no/en/transport-og-reiseliv/reiseliv>

Statista. (2022). Number of International Tourist Arrivals in Norway from 20210 to 2020 (in millions). Recuperat de:

<https://www.statista.com/statistics/806411/international-tourist-arrivals-in-norway/>

Todo lo que necesitas saber sobre Noruega como destino turístico (vídeo). (2015).

Hosteltur. https://www.hosteltur.com/112154_todo-lo-necesitas-saber-noruega-como-destino-turistico-video.html#:~:text=Recorrer%20los%20fiordos%2C%20visitar%20la,de%20sus%20principales%20atractivos%20tur%C3%ADsticos

Tourism Council of Bhutan. (2019). Tourism Policy of the Kingdom of Bhutan.

https://www.tourism.gov.bt/uploads/attachment_files/tcb_Hw70_FINAL%20DRAFT%20TOURISM%20POLICY.pdf

Visit Norway. (2022), La Guia Oficial de Viatge de Noruega. Recuperat de:

<https://www.visitnorway.es/>

World Data. Climate in Troms og Finnmark (Norway). Recuperat de:

<https://www.worlddata.info/europe/norway/climate-troms-og-finnmark.php>

Zimmer, K. (2020). El audaz plan para salvar el Ártico con vidrio, BBC News. Recuperat de: <https://www.bbc.com/mundo/vert-fut-54376347>